

POLSKA ZACHODNIA.

Dzisiaj 10 stron.

Dzisiaj dodatek gospodarczy.

Dziennik poświęcony sprawom narodowym i społecznym na Kresach Zachodnich.

Rękopisów nie zwraca się.
Telefon redakcji nocnej 4-26.
Konto P. K. O. 303551

Administracja: ul. Jasiellońska 5. — Redakcja: ul. Kopernika 14
Telefon 16-98. Katowice. Telefon 303.

Redaktor naczelny Edward Rumun

Abonament miesięczny: prze-
noczcie oraz w Administracji
3 złote z doręczeniem
do domu prze- noczcie.

Komedja pruskiej sprawiedliwości.

Pierwszy dzień rozprawy o pobicie artystów polskich w Opolu. — Teror ulicy. — Cynizm oskarżonych. — Niesłychana stronniczość przewodniczącego sądu.

Telefonem od naszego korespondenta.

Opole roi się od policyj.

Wczoraj, w poniedziałek, o godz. 9-ej rano rozpoczęła się w Opolu przed sądem lawniczym rozprawa przeciwko dwudziestu osobom, oskarżonym o napad na artystów polskich w Opolu w dniu 28 kwietnia r. Rozprawa odbyła się w wielkiej sali sądu okręgowego, która jednak okazuje się za szczyt dla wielkiej ilości oskarżonych i świadków. Władze policyjne przedsięwzięły daleko idące środki ostrożności. Po mieście krążyła wzmocniona posterunki policyjne i agenci w cywilnym ubraniu, starający się zapewnić licznie przybyłym dziennikarzom polskim bezpieczeństwo. Ostrożność ta dochodziła nawet do przesady, gdyż przyjdum policyj domagało się od przyjeźdźców z Polski, by nie rozpraszać się po mieście i chciało nawet dać im przy opuszczaniu w czasie przewidywanego obladowej asysty policyj umundurowanej dla odprowadzenia ich na obład

Rozprawa pod terrorem ulicy.

Ale Polacy podziękowali za to, oświadczając, że nie mają zamiaru chodzić po ulicy pod eskortą policyjną. Koło hotelu Formsa, gdzie zamieszkał przybyli dziennikarze czuwają stale policjanci, mundurowi, w hallu znajdują się agenci w cywilnych ubranach. Szczegóły te dowodzą, w jakich warunkach i pod jakim terrorem ulicy odbyła się rozprawa.

Goście z Polski.

Na rozprawę przybyli liczni dziennikarze z Polski. Z pism katowickich obok przedstawiciela naszej gazety, przybyli przedstawiciele „H. Kurjera Codziennego” i Kurjera Warszawskiego. Gazety Warszawskiej i „A. B. C.”. Stowa Polskiego ze Lwowa, oraz przedstawiciel P. A. T.-a. Ze strony Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego przysłuchiwał się rozprawie kierownik Referatu Prasowego dr. Lutmann, ze strony Konsulatu Generalnego R. P. dr. Włodarkiewicz Ponadto przysłuchiwali się rozprawie dyrektor Teatru p. Sobański i prezes Tow. Teatru Polskiego p. Miednak.

Katowiczka nie ciekawa procesu.

Charakterystycznym jest, że katowiczki nie ciekawie nie wystąpiły swych przedstawicieli, lecz widocznie czernać będą swe informacje z depesz nacjonalistycznej agencji Tel. Union, której przedstawiciel jest obecny na rozprawie. Z prasy niemieckiej poza przedstawicielami pism ze Śląska Opolskiego obecni są na rozprawie korespondenci pism wrocławskich, oraz Biura

Wolffa i Tel. Union. Z przedstawicielami władz niemieckich przybył na rozprawę tylko reprezentant Rejencji. Związek Polaków w Niemczech reprezentuje sekretarz generalny dr. Kaczmarek, poza tem obecni są przedstawiciele polskich pism w Niemczech i redaktor organu mniejszości w Niemczech p. Skalla.

Rozprawie przewodniczył dyrektor sądu okręgowego Christian. Oskarżonych bronią adwokaci dr. Klewitz z Kluczborka dr. Glauer i dr. Siegesmund z Opola, dr. Franke Monachium, który dopiero ma przybyć dzisiaj. Jako przedstawiciel Związku Polaków występuje adwokat dr. Simon z Opola.

Oskarżenia.

Na ławie oskarżonych zasiada dwadzieścia osób, przeważnie młodzi ludzie w wieku od lat 16—25. Jeden tylko jest starszy i liczy lat 30. Są to przeważnie robotnicy i czeladnicy, oraz jeden uczeń eliminacyjny i kilku urzędników bankowych. Głównym oskarżonym jest jakiś Wieschalla, 22 letni urzędnik bankowy, który sam nazywa siebie „odpowiedzialnym kierownikiem narodowo-socjalistycznej partii robotniczej”. Obok niego jako główni oskarżeni znajdują się Polster, praktykant budowniczy, Nalewaja, pomocnik stolarski, Podsada, robotnik, Centner, krawiec, obecnie komwojażer i Nowak, pomocnik kołodziej-ski. Wszyscy oni oskarżeni są o branie bezpośredniego udziału w napadzie na artystów polskich, reszta oskarżona jest o współudział.

Hände weg von Oberschlesien!

Wszyscy oskarżeni i ich adwokaci przyszli z jednakowymi oznakami na kłapach surdutów. Na oznakach tych wyrysowany jest Górny Śląsk z zaznaczeniem polskiej części Śląska, a na dole znajduje się napis: „Hände weg von Oberschlesien!” Przewodniczący sądu nie uznał tej oznaki za oznakę polityczną i dopuścił do jej noszenia. Poza tem prawie wszyscy przyznają się, że są członkami narodowo - socjalistycznej partii robotniczej (hitlerowców).

Cynizm i buta oskarżonych, podszyte chórzem.

Oskarżenia zachowują się zupełnie swobodnie i cynicznie. Na pytania przewodniczącego odpowiadała z ironicznym uśmiechem, czasem nawet trzymając ręce w kieszeni. Oczywiście wszyscy wyperają się winy. Zeznania wszystkich są prawie jednobrzmiące. Wszyscy odwołują swoje zeznania, złożone w

śledztwie. Obecnie twierdzą, że znaleźli się tylko przypadkowo na ulicy w czasie wypadku że nawet często nie znali się zupełnie, udziału w napadzie nie brałi. Niektórzy z nich nawet twierdzą, że to — artyści polscy prowokowali tłum (!) i wygrażali mu. Z zeznań ich wynika że cały tłum był ofiarą prowokacji artystów polskich.

Wisielec — Wieschalla.

Jedyny Wieschalla występuje jako ich przywódca i twierdzi, że w krytycznym dniu przybył do restauracji w ratuszu, aby stwierdzić, którzy Niemcy mieli odwagę (!) wziąć udział w polskim przedstawieniu i w ten sposób zdradzać okryznie. (!) Za jego przykładem powtarza to samo kilku innych oskarżonych. Wieschalla twierdzi, że on działał „uspakajająco” na członków swej partii. Na rozprawie popołudniowej w niewnym momencie wstał i nie chcąc widocznie, żeby go posadzono o brak odwagi, oświadczył donośnym głosem że jeżeli starał się działać uspokajająco to czynił to nie ze względu na poczucie odpowiedzialności wobec Państwa lub Polaków, lecz wyłącznie swej partii. Przyznał się, że był autorem ulotek przeciw polskiemu teatrowi.

Czy Niemcy nie przechrztyli swym — matokiem.

Najbardziej charakterystycznym faktem dowodzącym, jak sprytnie ułożona jest cała komedja procesu, jest to, że wśród oskarżonych znalazł się jeden jeży, który otwarcie przyznaje się do tego, że bit artystów. Jest to jednak siedemnastoletni robotnik Kaduk, o twarzy zdecydowanego Idoty, który jak się okazuje w toku rozprawy, uczęszczał do szkoły umysłowo niedorozwiniętych i zachowuje się zupełnie jak matokiel. W dał z tego, że cała winę przerzucił się chęć na tego niedorozwiniętego chłopca któremu kazano przyznać się, gdyż jest jasnym, że z powodu swego stanu umysłowego nie może być skazany. Natomiast wszyscy inni wyperają się winy

Trybunał czekający na spóźniającego się oskarżonego.

Na podkreślenie zastuguje zachowanie się prezydenta sądu dra Christiana, który przechodził wszelkie granice. Nie tylko spokojnie przypatruje się jak oskarżeni robią z procesu widowisko, śmieją się, rozmawiają, nawet jedzą, ale także w ten sposób stawia pytania, by zaciemnić sprawę. Gdy któryś z oskarżonych nieopatrznie zadużo coś powie,

przewodniczący zaczyna mu wyjaśniać i tłumaczyć jego zeznanie tak długo, aż z poprzedniego twierdzenia oskarżonego nie zostaje. Przewodniczący toleruje zachowanie się oskarżonych, godząc wprost nawet w zewnętrzna powagę sądu. Na początku popołudniowej rozprawy dochodzi do komicznego epizodu. Oto, gdy wszyscy byli na sali, wraz z całym trybunałem, okazuje się, że jeden z oskarżonych nie zjawił się. Kolega jego tłumaczy go, że „miał ważny interes i chciał przeprosić, że się spóźnił”. Wobec tego trybunał czekał na niego przeszło kwadrans, (!!!) gdy wreszcie się zjawił i usprawiedliwia spóźnienie „ważnym interesem”, przewodniczący nie znajduje dla niego żadnego karzącego słowa. Rzecz jasna, że trudno się dziwić młodym chłopcom, iż nie mają respektu dla takiego trybunału.

Prawdziwie pruski przewodniczący i prusy świadkowie.

W całej jasności stronniczość przewodniczącego sądu przejawiała się w czasie popołudniowej rozprawy, podczas przesłuchania świadków. Świadkowie nawet zeznają na korzyść oskarżonych. Nawet policjanci nie umieją nic konkretnego przeciwko oskarżonym powiedzieć. Pierwszy świadek, komendant policyj dworcowej Labesch zeznał niejasno i nie zdecydowanie, drugi świadek kapitan policyj Greuer, mimo, że był na dworcu „wogóle nie widział napadu”, a nawet dochodzi do tego, że on, kapitan policyj, cofa swoje zeznania, złożone w śledztwie. Gdy następnego świadka wachmistra policyj Plachetka zeznał dość zdecydowanie przeciw oskarżonemu Polsterowi, którego aresztował, przewodniczący przez swe pytania i przez konfrontację wachmistra z kapitanem Greuerem tak zagmatwał sprawę, że biedny wachmistrz stracił orientację.

Jeszcze wyraźniejsze było zachowanie się przewodniczącego w czasie zeznań następnego świadka z policyj kolejowej Kanske'go, który stanowczo rozpoznał dwóch uczestników napadu. Wtedy przewodniczący w długim wywodzie zaczął mu perswadować, że może się — myli (!), czy jest pewny, że odrzuca może poznać oskarżonych i tak zdetonował świadka, że ten pod koniec już nie zdecydowanie obstawał przy swych poprzednich zeznaniach. W czasie przesłuchiwania świadka Zienskiego doszło do ostrego incydentu. Było to, gdy zastępca Związku Polaków dr. Simon zadał świadkowi pytania, świadek w ostrym tonie oświadczył, że go nic nie obchodzi i że mu nie będzie odpowiadał. Gdy dr. Simon zaprotestował i zażądał od przewo-

Zakończenie na stronie 2.

dnieżącego wlecia go w obronę, przewodniczący nie tylko nie szanili świadka, ale nawet upomnieli dra Simona (1), by nie drażnił pytaniami świadka, który jest nerwowo chory.

Komedja.

Przesłuchani wczoraj świadkowie nie przynieśli nic ciekawego i starają się niewinnie oskarżonych. Jeden ze świadków urzednik rejencji Lyvssy twierdził nawet z całą stanowczością, że oskarżeni nie mogli brać udziału w napadzie. Jednym słowem wczorajszymi dzieł rozprawy wykazał, że mamy do czynienia z zupełną komedją, w której bez żadnych pozorów biora narówni udział przewodniczący i oskarżeni. Tak samo zachowanie się prokuratora dra Wolffa jest bardzo niezdecydowane. Oskarżenie popiera bardzo słabo i nie podchwytuje słabych stron zeznań. Już dziś nie ulega wątpliwości, jaki będzie koniec procesu. W dniu dzisiejszym nastąpi przesłuchanie artystów polskich. SII.

O wydanie sdom posłów komunistycznych.

Warszawa, 8. 10. (AW). Jak się dowiaduje „Agencja Wschodnia”, prokuratorzy przy sądach okręgowych w Warszawie, Białymstoku i Łodzi zwróca się za pośrednictwem przewidzianych instancji do Sejmu o wydanie sdom posłów komunistycznych Roszaka i Szypuła, przeciwko którym prokuratorzy wzięli na drogę sądowo-karną za zorganizowanie wlecbów bez zezwolenia władz, przemówienia antypaństwowe i szkalowanie osoby P. Prezydenta Rzeczypospolitej.

Wyjazd min. Boernera do Wilna.

Warszawa, 8. 10. (AW). W dniu 8 bm. wyjeżdża do Wilna minister Poczty i Telegrafów inż. Boerner, aby wziąć udział w uroczystościach jubileuszowych uniwersytetu im. Stefana Batorego oraz przeprowadzić inspekcje Dyrekcji Poczty i Telegrafów, jakoteż urzędów pocztowych w Wilnie. Towarzyszyć będą p. ministrowi: podsekretarz stanu w tymże ministerstwie inż. Dobrowolski, naczelnik wydziału inż. Szpaczyski oraz sekretarz osobisty dr. Godula.

Spór o obywatelstwo.

Warszawa, 8. 10. (Pat.) W dniu 4 bm. odbyło się w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych pierwsze posiedzenie delegatów polskich i niemieckich, którzy stosownie do porozumienia podpisanego między obu rządami w Genewie w dniu 30 sierpnia br., rozpatrywać będą sporne wypadki obywatelstwa, wymienione w skardze posłów Neumanna i Grabero o Ligi Narodów, a w których to wypadkach nie doszło dotychczas do porozumienia w rozmowach, prowadzonych w Paryżu i Genewie.

Tabela wygranych.

Table with lottery results: 25-ty dzień ciągnięcia. (Tabela nieurzędowa). Columns include prize amounts and winning numbers.

W. Kaftal i S-ka

Katowice, ul. św. Jana 16. — Król. Huta, ul. Wolności 26. Bielsko, ul. Wzgórze 21. Tamże są już do nabycia losy do 1-szej klasy 20-ej Państwowej Loterii Klasowej.

Należy zwalić nasz rodzimy etatyzm psychiczny,

zwalający na Rząd wszystkie obowiązki i odpowiedzialność.

Warszawa, 8. 10. (Pat.) W dniu 7 bm. rozpoczęły się w Ministerstwie Przemysłu i Handlu narady zjazdu delegatów Izby Przemysłowo-Handlowych pod przewodnictwem Ministra Przemysłu i Handlu inż. Kwiatkowskiego. Przy stole prezydalnym oprócz premiera dra Świątlickiego i Ministra Kwiatkowskiego miejscę zajęli pp.: Minister Reform Rolnych Stanisław, Minister Komunikacji Kłm, kierownik Ministerstwa Skarbu Matuszewski, Minister Robót Publicznych, Moraczewski, Minister Pracy i Opieki Społ. Prystor, wiceminister Przemysłu i Handlu Doleżał, prezes Banku Polskiego Wróblewski, oraz dyrektorowie departamentów i naczelnicy wydziałów Ministerstwa Skarbu oraz Przemysłu i Handlu. W obradach bierze udział liczne grono najwybitniejszych przedstawicieli naszego życia gospodarczego z prezesem Związku Izby Przemysłowo-Handlowych Klarnerem na czele. Otwarcia zjazdu dokonał Minister Kwiatkowski, poczem następujące przemówienie inauguracyjne wygłosił premier dr. Świątlicki:

Szanowni Panowie! Rząd uważa dzisiejszy pierwszy zjazd delegatów Izby Przemysłowo-Handlowych w Polsce za fakt dużego znaczenia. Jeden wielki dział gospodarstwa narodowego został na całym terenie państwa ujęty w formę organizacyjną. Rząd oczekuje od Panów wyteżonej i rzadkiej pracy, by i w tej dziedzinie, którą Panowie reprezentujecie, odbył zaległości, dobiec innych i innym dorównać. Niemalże to jest zadanie. Instytucje, które w innych krajach odpowiadają organizacji Panów, mają nieraz za sobą już wieki swego istnienia, wiekowe doświadczenie, wielką tradycję i taki zasób środków materialnych że staniecie do zawodów z zagranicą na tem polu wydawać się może marzeniem. A jednak pozwólcie sobie na zbyt powolne wyrównywanie szeregów naszych z szeregiem innych nie można. Życie ekonomiczne światła wre, podwaja i potraja swe tempo. Zostawia tylko maruderów. Iść do walki też każdemu w nojedynek — to znaczy przegrać, a jeśli trzeba stać w szranki gromadą, to ktoś gromady szuki formować musi. Kształt zadanie musi dzielić, ktoś nad precyznością wykonania musi czuwać. Ołbrzymią część tego właśnie zadania, by prace polska w dziedzinie przemysłu i handlu planową i celową uczynić, ma spaść na Panów. Cały szereg funkcji, które są i powinny być załatwione przez samych zainteresowanych, będziecie, Panowie, mogli w miarę usprawnienia swoich czynności przejąć od władz państwowych. Bądźcie, Panowie, pewni, że Rząd zatrzymując pełnię swej władzy w regulowaniu tego, co normować jest jego obowiązkiem, nie będzie zazdrośny o to że szereg zadań i spraw spadnie na organizację gospodarczą samorządu. Jeśli jakiś etatyzm wymaga zlikwidowania to w pierwszym rzędzie nasz rodzimy i najbardziej wśród nas spopularyzowany etatyzm psychiczny, walący na władze państwowe zarówno wszystkie obowiązki, jak i całą z nim rzekomo niepodzielną odpowiedzialność. Izby Przemysłowo-Handlowe z natury swoich zadań muszą skoordynować rozbieżności interesów różnych grup przemysłu i handlu. Jestem przekonany, że Panowie ten ciężki, trudny i zmuszony egzamin zdacie. Jeśli Panowie to tylko wypracujecie, że maszerując w waszej kolumnie na pięty sobie nawzajem nie będą wchodzić, to już wielka rzecz przez Panów zostanie dokonana. Panowie z obowiązku swego macie wykonać obecnie obronę interesów gospodarczych przemysłu i handlu. Obrona Panów będzie tem skuteczniejsza, im bardziej i im częściej będziecie Panowie uciekać się do argumentów, wpływających z troski o całość interesów gospodarczych państwa. Nic dla zdobycia znaczenia waszego nie byłoby niebezpieczniejszego, jak utózsamienie obrony waszych interesów z okopywa-

niem się na waszych wyłącznych oddziałkach. Ta taktyka jest już dziś mocno przestarzała. Rząd ma nadzieję, że Panowie wnieściecie się ponad interesy, które reprezentujecie, a wtedy zarówno opinia Wasza o projektach ustaw, czy ważniejszych rozporządzeniach, jak i postulaty, które w Waszej inicjatywy się zrodzą, będą zdobywać dla siebie walor i znaczenie. Głos, wychodzący od Panów, będzie miał swą wagę nie tylko dlatego, że Izby Przem.-Handl. powstały z wyboru, nie tylko dlatego, że niema Rządu, któryby nie uznawał konieczności i niezbędności współpracy z czynnikami obywatelskim, ale i dlatego, że Panów opinia będzie z pewnością nacechowana zarówno spokojem, jak i dokładną znajomością zaadnień, o których Panom wypadnie swą opinię wyrazić. Izby Przem.-Handl. tak, jak i Izby Rolnicze, a w przyszłości Izby Rzemieślnicze i Izby Pracy, usunąć będą mogły łuki, która dziś istnieje. Niezbędna współpraca między władzami państwowymi a czynnikami obywatelskim w dziedzinie pracy gospodarczej i społecznej zostanie

wtedy ujęta w formie bardziej celowej i bardziej rozsądnej. Im przedel nowe te drogi zostaną otwarte i ułbie, tem mniej i rzadziej będziemy musieli poddawać się niepokojowi, że skomplikowana, trudna i delikatna maszyną gospodarstwa narodowego, wymagająca dłoni spokojnej i sprawnej, nie popsuje się reka grubą, trzęsącą się od namietności politycznych. Z tych powodów Rząd do rozwoju Izby Przemysłowo-Handlowych przywiązuje wielką wagę i życzy Panom, byście paragrafy waszych statutów jak najbardziej ożywił treścią jak najbogatszą i zamienili je na realne życie, temliące pracą we wszystkich dziedzinach Polski. Po przemówieniu szefa Rządu głos zabrał p. Minister Kwiatkowski, który w referacie, opartym na cyfrach i danych, omówił zagadnienie rekonstrukcji gospodarstwa polskiego i następnie scharakteryzował cele zjazdu, które polegają na zbadaniu i wskazaniu dróg ścisłej współpracy czynników rządowych z Izbami Przem.-Handl. i na omówieniu programowych zaadnień struktury gospodarstwa nowej Polski.

Marszałek Piłsudski nie przejeżdżał przez Katowice,

gdyż odroczył chwilowo swój wyjazd na Południe.

Warszawa 8. 10. (Tel. wł.) Wczorajsza poranna prasa podała wiadomość, jakoby Marszałek Piłsudski całkowicie odwołał swój wyjazd do Włoch. Dowiadujemy się że źródła miarodajnych, iż wiadomość ta jest o tyle nieścisła, że Marszałek Piłsudski postanowił jedynie odroczyć swój wyjazd. W każdym jednak razie nie zaniechał go. Zaznaczyć należy, że wczoraj wieczorem różni się porońska, jakoby Marszałek Piłsudski przez Katowice i Wiedź ufał się na Południe. Wiadomość ta jest również zupełnie fałszywa. Przygotowania do wyjazdu Pana Marszałka Piłsudskiego już są poczynione oraz przygotowany jest wazon salonowy, który oddano do dyspozycji Pana Marszałka. Ostateczna decyzja nowoźmie Pań Marszałek po nadejściu wia-

domości od podpułkownika Reka, który bawi obecnie w Italii. Wszelkie komentarze o charakterze politycznym, jakie się w związku z odroczeniem wyjazdu w dniu wczorajszym pojawiły, są z gruntu fałszywe, szczególnie te, które przyznają decyzję odroczenia wyjazdu ożywieniu się życia politycznego i zniżalaceli się sesji sejmowej. Marszałek Piłsudski bowiem po przebytej ostatnio grupie i niedokoficzoneli kuracji w Druśkieniach wskutek chłódów, zmuszony jest wyleżeć na kilka tygodni, a zamienił na dwa na południe. Decyzja co do wyjazdu Pana Marszałka Piłsudskiego na uroczystości, związane z 350-leciem Uniwersytetu Stefana Batorego do Wilna dotychczas nie została jeszcze powzięta.

Zoon śp. Buzdujana, członka rumuńskiej rady regencyjnej.

Bukareszt, 8. 10. (Pat.) Po dłuższej agonii zoon regenta Buzdujana nastąpił wczoraj o godz. 7 rano. O godz. 6 rgent przyjął ostatnie św. Sakramenty, 10 minut przed 7 godz. przybył premier Maniu w towarzysztwie sekretarza stanu Lugoslano. Byli oni obecni u łoża umierającego przy ostatnich chwilach. O godz. 9 zebrała się rada ministrów, która stosownie do ustawy o regencji korzysta w tym wypadku z odpowiedzialnych urzawnień konstytucyjnych do czasu skompletowania rady regencyjnej. Parlament zostanie zwołany prawdopodobnie na 8 bm.

chu otrzymał od Jacełki komunistycznej w Jassach, złożonej z 5 osób. Cztereli, wskazanej przez Goldenberga komuniści, zostali aresztowani i przewiezieni do Bukaresztu.

Rada regencyjna przestała istnieć

Bukareszt, 8. 10. (Pat.) Rada gabinetowa stwierdziła wczoraj rano, że zgodnie z konstytucją wobec zdekompolewania rady regencyjnej prerogatywy tej ostatneli przechodzą do rady ministrów. Wobec tego Izba i Senat zostały zwołane na środe, jak Zromadzenie Narodowe, w celu dokonania wyboru nowego członka regencji.

Prawnicy polscy w Rumunji.

Bukareszt, 8. 10. (Pat.) Dnia 5 października br. przybyła tu delegacja polska na drugi międzynarodowy kongres prawa karnego z prezesem i delegatem Rządu prof. Raapportem na czele. Na granicy powitall delegację polską przedstawiciele władz i komitetu organizacyjnego kongresu, który zaprosił delegację do zwiedzenia Czernowic.

Pogłoski o drugim mezu triumviratu rumuńskiego.

Bukareszt, 8. 10. (Pat.) Agencja Rador upoważniona jest do jaknajkategoryczniejszego zaprzeczenia tendencji pogłosce, podanej przez niektóre dzienniki zagraniczne, a pozbawionei całkowicie podstaw, jakoby patriarchy Miron Cristea miał zamiar podać się do dymisji ze stanowiska członka rady regencyjnej. Wiadomość ta jest całkowicie zmyślona.

Wybory komunalne w Poznańskiem.

Września, 8. 10. (Pat.) P. P. S. 1 mandat, N. P. R. prawica 4 mandaty, B. B. W. R. 5 mandatów, Narod. Demokracja 8 mandatów. Kościan, 8. 10. (Pat.) B. B. W. R. 5 mandatów, N. P. R. prawica 1 mandat, lokatorzy 2 mandaty, Narod. Dem. 10 mandatów. Rawicz, 8. 10. (Pat.) N. P. R. lewica 6 mandatów, Niemcy 4 mandaty, B. B. W. R. 1 sympatycy 7 mandatów, N. P. R. prawica 3 mandaty, Chrz. Dem. 2 mandaty, Nar. Dem. 2 mandaty. Strzelno, 8. 10. (Pat.) Niemcy 1 mandat, N. P. R. 5 mandatów, B. B. W. R. 6 mandatów, Narod. Dem. 2 mandaty, Chrz. Dem. 3 mandaty, Bezpartyjni 1 mandat. Inowrocław, 8. 10. (Pat.) N. P. R. prawica 5 mandatów, P. P. S. 2 mandaty, Narod. Komitet Gospodarczy 15 mandatów, Lokatorzy 5 mandatów, B. B. W. R. 7 mandatów, Komitet wyborczy wszystkich stanów (B. B.) 5 mandatów.

Komunistyczny zamach na min. Vajdę.

Bukareszt, 8. 10. (Pat.) Goldenberg, sprawca niedanego zamachu na ministra Vajdę, zeznał, iż rozkaz wykonania zama-

Wobec możliwości nowych rokowań handlowych z Niemcami.

W polsko-niemieckiej wojnie celnej, trwającej już przeszło 4 lata, przeplatającej licznymi konferencjami, mającymi doprowadzić do zawarcia traktatu handlowego, nastąpiła nowa faza. Dymisją dotychczasowego przewodniczącego delegacji niemieckiej do rokowań z Polską p. Hermesa otwiera zdaje się nadzieję pomyślniejszego niż dotychczas rozwoju tych tak ważnych dla obu państw rokowań. Rząd niemiecki powierzył obecnie prowadzenie rokowań o traktat handlowy z Polską swemu posłowi w Warszawie Dr. Rauscherowi, dyplomacie trzeźwemu i praktycznemu, zdającemu sobie sprawę z możliwości rozwojowych Polski i korzyści z tem związanych dla eksportu niemieckiego.

Decyzja ta świadczyłaby, że rząd Müllera czuje się dzisiaj na siłach przeciwstawienia się wpływowi nacjonalistycznej prawicy i mając na względzie dobro klasy robotniczej, pracującej w niemieckim przemyśle, starać się będzie sprawę traktatu handlowego doprowadzić do załatwienia. Denezce donoszące o decyzji rządu niemieckiego przyniosły również wiadomości o pozycji niemieckiej w zasadach podstawowych przyszłego porozumienia polsko-niemieckiego. Mówią one o zniesieniu obu stronom wszelkich zakazów wwozowych, ceł bojowych, o przyznaniu klauzuli największego uprzywilejowania wreszcie o przyznaniu Polsce kontyngentu węglowego w granicach pomiędzy 300 do 350 tysięcy ton miesięcznie. Sprawa zaś naszego eksportu była i trzody miałyby być przedmiotem późniejszego uregulowania osobną umową.

Nie sądzimy, aby wiadomość podana w tej formie była prawdziwą. Wyłączenie z pod rokowań sprawy trzody polskiej i była uniemożliwiłoby zgóry zamiary porozumienia, gdyż dla Polski jest to kwestia pierwszorzędnej wagi. Poseł Dr. Rauscher zdaje sobie zapewne z tego sprawę, że wszelkie kombinacje i komplikacje utrudniające eksport naszych produktów rolniczych jakiegokolwiek kategorii, muszą być ze strony polskiej odrzucone i dlatego uważamy, jak to już zaznaczyliśmy, że wiadomości o usunięciu sprawy trzody i była z pod ogólnych obrad lub przesunięciu na później musi być mylna.

Nie jest natomiast wykluczonem, że Niemcy zamierzają ująć wózw trzody polskiej w jedną rękę, aby w ten sposób zapobiec oddziaływaniu importu polskiego na ceny rynku niemieckiego i stąd pochodzą może wiadomości o oddzielnych naradach nad sprawą trzody i była.

Przy takim ujęciu monopolistycznym niemieckiego importu świń i była wykluczającym regulowanie cen podażą i popytem rynku wyłoni się zapewne wielka trudność w ustaleniu cen, gdyż za podstawę obliczeń nie może służyć niska cena naszego rynku wewnętrznego. Również i w Polsce w organizacji eksporterów sprawa takiego ujęcia musiałaby być odpowiednio uzgodniona.

Trudności załad prawopodobnie nad to wskutek podniesionych ostatnio przez Niemcy stawek celnych na produkty rolnicze, szczególnie na masło i ziemniaki, na co Polska odpowiedziała premją wywozową za masło.

Już podczas poprzednich konferencji były wzajemne koncesje co do stawek celnych i zakazów przedmiotem dokładnych obliczeń i uzgodnień, zdawaby się więc mogło, że program szczegółowy wzajemnych koncesji i kompensat leży oddawna przygotowany, a teraz tylko należałoby znaleźć odpowiednią formę ugody. Niestety wiele czasu upłynęło od ostatnich prób uzgodnień i wiele zaśło nowych zmian.

Niemcy w międzyczasie podnieśli do niemożliwej wysokości cło na produkty

rolne, podnieśli taryfę kolejową, tranzyt do Rosji skierowali przez Litwę, chociaż przez Polskę mieli krótszą i odpowiedniejszą drogę, zaostrzyli zakazy wywozowe i wiele innych zmian zaprowadzili niekorzystnych dla Polski.

W Polsce, jak to wykazała Wystawa Krajowa w Poznaniu, powstały liczne zakłady przemysłowe, rozwinęła się Gdynia, zdobyto wiele nowych rynków zbytu, nawiązano nowe stosunki handlowe, zawarto wiele nowych, korzystnych traktatów handlowych, wzmożło się zagrożenie zaufanie do polskiej pracy i przysiężność kraju, wzrosło zainteresowanie się kapitalów obcych Polską.

Również na arenie międzynarodowej zasłyszły poważne zmiany, szczególnie na rynkach pieniężnych.

Plan gospodarczego zbliżenia się Francji i Niemiec, znany pod nazwą „Pancropy” w celu przeciwstawienia się Stanom Zjednoczonym A. P., stanowił tak ważny problem gospodarczy że i o nim w zapowiedzianych rokowaniach trzeba będzie wyczerpująco pomówić, jak i niemniej o Banku Międzynarodowym.

Im dalej w las, tem więcej drzew; nie wątpimy jednak, że przy dobrej woli Niemiec znajdzie się droga uzgodnienia interesów. Polska dąży szczerze do zawarcia traktatu, lecz nie zgodzi się nigdy na żądania niemieckie, wkraczające w dziedzinę polityki lub dające narzucenia nam hegemonji gospodarczej.

F.

Fundusze antypolskie dla Prus Wschodnich.

Królewiec, 8. 10. Po wielkiem memorale, — przedłożonym rządowi Rzeszy przez starostę krajowego w Prusach wschodnich, przeprowadził minister sprawozdali Rzeszy dr. Dietrich z pruskimi centralnymi kasami spółkowemi i kilku bankami państwowemi rokowania, które zakończyły się udzieleniem Prusom Wschodnim dalszych 15 milionów marek kredytu. Ogólna suma subwencji dla tej prowincji, sztucznie podtrzymywanej przez Berlin, doszła do 50 milionów marek, z czego już 45 milionów wypłacono. W związku z akcją Prus Wschodnich skierowaną swem ostrzem tak przeciwko żywiłowi polskiemu w Prusach Wschodni, jak też i samej bliskiej im Polsce, rządowe koła niemieckie noszą się z zamiarem uprzemysłowienia Prus Wschodnich w daleko idącym stopniu, aby przeciwdziałać odpływowi ludności tej prowincji.

Obowiązek przeglądania list wyborczych.

Z dnem wczorajszym, dnia 7 października wyłożone zostały listy wyborcze we wszystkich gminach wiejskich w obu powiatach na Śląsku Cieszyńskim. Równocześnie z ich wyłożeniem rozpoczął się termin do ewentualnego wnoszenia reklamacji przeciwko tym listom.

Wobec tego przypominamy, iż prawo wyborcze przy tegorocznych wyborach komunalnych na Śląsku mają wszyscy obywatele obojga płci, którzy z dnem wyłożenia list wyborczych, tj. w dniu dzisiejszym, 7 października, ukończyli 21 rok życia (art. 1 ustawy).

Każdy więc, kto w dniu 7 października br. ukończył 21 rok życia ma prawo wnoszenia ewentualnie protestów przeciwko listom wyborczym. Protest można wnieść, jeśli uprawnionej wyborczej wpisano do listy, jeśli go mylnie wpisano lub też, jeśli jakąś osobę wpisano nieprawnie, jak np. cudzoziemca, lub osobę nieposiadającą jeszcze wieku wyborczego. Protest musi być wniesiony co do każdej osoby osobno.

Z doświadczenia wiemy iż dotychczas wszystkie listy wyborcze zawierały bardzo wiele niedokładności; przede wszystkim nie obejmowały swym spisem wszystkich uprawnionych wyborców. Jakkolwiek wszystkie gminy sporządziły u siebie spis wyborców, to jednakowoż zgóry przypuszczają należy, że niedokładności te obecnie również będą. Obowiązkiem więc każdego Polaka i Polki jest w czasie wyłożenia list (na Śląsku Cieszyńskim od 7 10 do 21 10 hr.) przekonać się, czy sam, oraz jego krewni i przyjaciele są dokładnie wpisani do listy wyborczej. Jeśli spostrzeże

błąd w nazwisku lub imieniu, albo też co gorsze, pominięcie kogoś w liście, winien jaknajrychlej wnieść pisemny protest do urzędu gminnego przeciwko liście wyborczej, podając dokładnie sprostowanie spostrzeżonego błędu. Osoby niepisane mogą swoje zarzuty podać ustnie w urzędzie gminnym.

Kto w liście wyborczej nie będzie zapisany lub też w spisie figurował będzie niezłyszany, ten w dniu wyborów nie będzie mógł głosować. Obowiązkiem więc każdego Polaka i Polki na naszych kresach zachodnich jest przekonać się dokładnie, czy nie należy wpisać do listy wyborczej.

Uchwały Śląskiej Rady Wojewódzkiej.

Przeniesienie Instytutu Higienicznego z Pszczyny do Katowic i budowa gmachu Instytutu. — Kredyt na leczenie inwalidów - kalek. — Subwencje. — Wywłaszczenie gruntów w związku z budową linii kolejowych. — Jednorazowy zasiłek dla emeryt. urzędników i pozostałych po nich.

(.) Śl. Rada Wojewódzka na wczorajszym posiedzeniu zasadniczo uchwaliła przeniesienie Instytutu Higienicznego z Pszczyny do Katowic i połączenie go z Instytutem Bakteriologicznym, Oddziałem Higieny Pracy i Oddziałem inżyniera sanitarnego oraz wybudowanie odpowiedniego gmachu na nomieszczenie tak naliczonego Instytutu, kosztem około 850 000 złotych, na co z bieżącego budżetu przeznaczyła kwotę 300 000 złotych; co do reszty — upoważniła P. Wojewodę do wstawienia kwoty 550 000 zł. do budżetu na następny okres budżetowy.

Następnie Rada Wojewódzka uchwaliła kredyty w wysokości 70 000 zł. na leczenie inwalidów-kalek w Sanatorium w Jastrzębiu-Zdroju; wyraziła zgodę na wydanie rozporządzenia policyjnego o zakazie umieszczania w miejscach i lokalach publicznych t. zw. „aparatury zrzęcości”.

Uchwalono wyasygnować Śl. Fundusowi Melioracyjnemu dotację w wysokości 500 000 zł; dalej Rada Wojewódzka ustaliła ceny jednostkowe na grunta, mające być wywłaszczone w związku z budową linii kolejowej Strzebiń — Woźniki, Cieszyń — Zebrzydowice oraz Ustroń — Wisła.

W dalszym ciągu obrad Rada Wojew. uchwaliła ostatecznie ustalenie planów budowy państwowej waskotorowej linii kolejowej szybu „Rozalia”, kopalni „Jowisz” i uchwaliła skład Komisji odwoławczej w sprawie wywłaszczenia gruntów dla przeciwdziałania nadzwyczajnemu brakowi mieszkań.

Poza tem Rada Wojew. uchwaliła przystąpić z udziałem 5000 zł. do wystawy, organizowanej przez Śl. Tow. Wystaw i Propagandy Gospodarczej w Katowicach; zatwierdziła statut dokształcającej szkoły zaawansowanej w Rozdździu oraz projekt budowy zapór kamiennych na potoku Bukowa i Borek w Brennej.

Przyznano subwencje na budowę żłobka dziecięcego w Katowicach w wysokości 100 000 złotych; udzielono zezwolenia hućle Bismarcka w Hajdukach Wielkich na rozbudowę zbiornika osadniczego oraz wyjątkowego zezwolenia na nadbudowę domów w Katowicach, przy ul. Marszałka Piłsudskiego (narożnik ul. Pawła), własności Śl. Kopalni i Cynkowni Sp. Akc. Rada Wojew. przyznała jednorazowy zasiłek emerytowanemu funkcjonariuszom oraz wdowom i sierotom po nich.

W końcu załatwiła szereg spraw komunalnych i osobowych.

Regulacja ruchu kolejowego w Królewskiej Hućle.

Projekty, zmierzające do usunięcia niebezpieczeństwa oraz odciążenia ruchu.

Po uregulowaniu ruchu w południowej części miasta stałe się aktualna kwestia uformowania ruchu na ul. Bytomskiej. Przy ul. Bytomskiej znajdują się zakłady produkcyjne jak Hala Targowa i Rzeźnia Miejska, dalej węzeł tramwajowy oraz jedyny dojazd do dworca towarowego. To też ruch na tej ulicy jest olbrzymi, zwłaszcza, że ta ulica odbywa się również komunikacja pomiędzy południową a północną częścią miasta oraz pomiędzy Katowicami a Bytomiem. Ze względu na niebezpieczeństwo i częste wypadki, zarząd miasta stara się od dawna o odciążenie ruchu na ul. Bytomskiej, które dąoby się uskutecznić drogą zamknięcia dojazdu do dworca towarowego. Dojazd ten znajduje się w nuncie bardzo niedogodnym krzyżuje tor tramwajowy i chodnik dla pieszych, komplikując już i tak zawity problem regulacji ruchu. Komplikacji tej nie zmniejsza postawienie posterunkowego policji dla regulowania ruchu w tym punkcie.

Na skutek starań prezydenta miasta p. Spalteustaina bawili w Król. Hućle w ubie-

głym tygodniu przedstawiciele Dyrekcji Kolejowej z Katowic, którzy razem z przedstawicielami Magistratu rozważali możliwości stworzenia nowego dojazdu do dworca towarowego. W rachubę wchodzi następujące projekty: pozostawienie dojazdu w tem samym miejscu i stworzenie wzdłuż muru oporowego przy ul. Bytomskiej rampy z wyjazdem też przy Hali Targowej. Projekt ten upadł, gdyż takie rozwiązanie nie odciążałoby wcale ruchu na ul. Bytomskiej, przeciwnie stworzyłoby nowy węzeł obok Hali Targowej. Projekt wypracowany przez Magistrat, który przewidywał przełożenie tak dojazdu jak i wyjazdu na ul. Florjańskiej w najbliższej odległości ul. Lompy i Siemkiewicza pomiędzy domem Sternberga i dworcem, przyczem skrzyżowanie dojazdu z torami kolejowymi byłoby położone na poziomie szyn. Wobec obaw Dyrekcji Kolei, że w ten sposób stworzonyby nowe niebezpieczne miejsce dla ruchu w obrębie dworca, Magistrat proponuje przeprowadzenie dojazdu poniżej torów kolejowych, które powinny być podbudowane mostami. Projekt

ten byłby najlepszym pod względem technicznym rozwiązaniem zagadnienia. Ze względu jednak na wysoki koszt badano jeszcze inne możliwości, mianowicie stworzenie ulicy dojazdowej z ul. Florjańskiej też przy ul. Krakusa wzdłuż bocznicy kolejowej Rzeźni Miejskiej przez urządzenie rampy przy równoczesnym nieznacznym skróceniu torów ładowniczych, stworzenie dojazdu wzdłuż ostatniego toru ładowniczego przy skrzyżowaniu toru Rzeźni Miejskiej w najbardziejem miejscu.

W wyniku narad poruczonu Urzędowi Budowlanemu Magistratu wypracowanie szkiców projektów dla porównania odnośnie do stron technicznych jak finansowych.

Wykrycie wielkiej stery przymytności w Gdyni przy transporcie jedwabiu.
 Gdynia, 8. 10. Wykryto tu organizację przymytniczą, która pod firmą „Handel zamorski” zajmowała się przemytnictwem jedwabiu do Warszawy i Poznania. Na czele firmy stali Bonnerberg i Chranowski, którzy dzielili się skrzyni, nadchodzących z zagranicy nalepkę, zamieniali listy przewozowe i wysyłali jedwab jako manufakturę. Ostatnio firma przewiozła 25 skrzyń jedwabiu, wagi 2.180 kg. narażając skarb państwa na 1 milion zł. straty. Przymytników aresztowano.

PROPAGANDA musi Pana interesować
PROPAGANDA jest tem, czego Pan szuka
PROPAGANDA zapewni Panu korzyści
PROPAGANDA wzmocni Pańskie zyski
PROPAGANDA jest Pańskim wiernym doradcą
PROPAGANDA jest organem przemysłowca
PROPAGANDA jest piśmie kupca
PROPAGANDA jest lekturą każdego
PROPAGANDA uczy sztuki sprzedaży
PROPAGANDA uczy sposobów reklamy
PROPAGANDA uczy dekoracji wystawy
PROPAGANDA uczy wzorowej organizacji
PROPAGANDA uczy racjonalnie oświetlać
PROPAGANDA uczy nowych metod pracy
PROPAGANDA jest drogą do dobrobytu
PROPAGANDA jest w rękach tysięcy kupców
PROPAGANDA kosztuje rocznie 15 zł. 1/4 rocz. 8
PROPAGANDA kwart. 4.25, 1 numer zł 1.50

Kupon na numer okazowy.
 Jako czytelnik „Polski Zachodniej” proszę o przesłanie pod moim adresem numeru okazowego po cenie wyjątkowej (z pierwszych zeszytów) „PROPAGANDY”
 I w tym celu załączam 0,75 gr w znaczku pocztowym. (Wyciąć i przesać.)

PROPAGANDA
 Jedynie fachowe czasopismo poświęcone sztuce sprzedaży reklamy, organiz. dekoracji wystaw sklepowej i racjonalnemu oświetleniu.
 Warszawa, Nowogrodzka 4 Tel. 411-49

O staw kąpielowy dla mieszkańców Świętochłowic.

Piszą nam: Na ostatnim posiedzeniu Rady gminnej w Świętochłowicach dyskutowano nad sprawą stawu od Towarzystwa „Zacisze” między innymi podniósł jeden radny, iż staw ten nie nadaje się na kąpiel z powodu braku odpływu brudnej wody i zbyt wielkiej głębokości, co stanowi niebezpieczeństwo dla kąpielących się. Wywody te nie są zgodne z prawdą, albowiem wspomniany staw ma dostateczny odpływ w stronę wschodnią, czego najlepszym dowodem jest, iż mimo stałego dopływu wody deszczowej i urociągu, stan wody utrzymuje się przez cały sezon na ustalonym poziomie. Najlebsze miejsce dla nieumiejących pływać wynosi 0,150 metr. I jest ogrodzone pomostem, zaś dla pływaków do startu 50 metrowego 2,50 metr. Woda stawu badana jest corocznie przez powiatowego lekarza i uznana jako nadająca się w zupełności do kąpieli. Ze stawu nadaje się do kąpieli, jest najlepszym dowodem duża frekwencja coroczna. Sa wypadki, iż ilość kąpielących się wynosi ponad 4000 osób dziennie. Jest to jeden z najlepszych stawów z okolicy Świętochłowic, o czem świadczą fakt, iż kąpeli używają nie tylko ludzie ze Świętochłowic, lecz ze wszystkich okolicznych wiosek oraz z Król. Hutw. Katowic. a nawet z Bytomia

Ponieważ Zarząd Towarzystwa „Zacisze” nie jest w stanie sprostać zadaniu ze względu finansowych i poczynił rozbudowę zakładu kąpielowego według wszelkich wymogów i udogodnień, znalazło się pomiędzy radnymi gminy Świętochłowic kilku radnych, którzy proponowali nambyć „Zacisze” na rzecz gminy, poczem odpowiednio go rozbudować i przyjąć ubogiej ludności na reke przez znaczniejszą obniżenie cen wstępu do kąpeli. Projektowi temu sa przeciwni ludzie, którzy nie wiedzą, co to jest sport wodny i jak dobrze działa na zdrowie. Dalej nie wiedzą, iż kilkaset osób Świętochłowic i okolicy nauczyło się w ostatnich latach pływać, wiosłować oraz przyswyczało się do głębokiej wody. Dodać należy, iż przeciwnikiem nabycia „Zacisza” przez gminę jest radny p. W. (N. P. R.), który zawsze jest w opozycji do wszelkich zamiarów nie tylko p. naczelnika gminy, ale i całej Rady.

Niewiadomo jednak, czy inni radni podzielają zdanie radnego W., który swoją demagogią posunął się tak daleko, że nie godzi się, aby „Zacisze” przeszło na własność gminy, a przez co dlatwa biednych robotników mogłaby przez lato rozkoszować się wodą, powietrzem i słońcem, a w zimie używaniem na łożach i saneczkowaniem

Obfita piana

która wydała mydelko do zębów Odol — czyszczy gruntownie zęby i radaje im oświeblając białość. Mydelko Odol jest przyjemne w użyciu i nie drażni dziąseł

Wspomnienie poimierne

Nieubliżana śmierć obfite zbiera żniwo. Szeregi powstańcze dotknięte znowu bolesną stratą. Zmarł bowiem jeden z dzielnych przywódców powstańczych, śp. Karol Orliński, porucznik 73 p. p. Strata jego dotknęła głęboko wszystkich towarzyszy broni i znajomych. W szeregach powstańczych cieszył się śp. Orliński dużą popularnością, gdyż był on wzorem dzielnego powstańca i bojownika dla sprawy polskiej, a przytem naprawdę miłym kolega.

Śmierć jego wyrzadziła także dużą stratę naszemu 73 p. p., w którym śp. Orliński służył od ukończenia dlatwa powstańców aż do chwili zgonu. I tam był on miłym towarzyszem broni i serdecznym kolegą. Toteż żał powstał po nim naprawdę szczerzy i serdeczny. Trudno niejednemu z nas pogodzić się z myślą, że nasz kochany i lubiany Karol Orliński odszedł od nas zaawsze.

Pogrzeb śp. Orlińskiego Karola odbył się wezoraj z kostnicy szpitala miejskiego w Katowicach. Liczny udział w pogrzebie świadczył naidobniej, iaka popularność cieszył się Zmarły w szerokiej kołach społeczeństwa. Korpus oficerski garnizonu i 73 p. p. przybył w komplecie z dowódcą Dywizji Śląskiej p. gen. Zajacem na czele. Pozytem przybyli liczni koledy Zmarłego ze Związku Oficerów Rez., Związku Powstańców Śląskich i Inni.

Kondukt żałobny prowadził ks. mjr. Sinskowski. Na czele kroczyła orkiestra 73 p. p., za nią sztandar pułkowy, spowity w kir żałobny, następnie pluton honorowy, za nim przedstawiciele Związku Powstańców Śląskich, pluton honorowy Zw. Powst. Śl., delegacja grup ze sztabami, delegacja z wieńcami. Za trumna kroczyła rodzina Zmarłego, za nią korpus oficerski i bardzo liczni koledy i przyjaciele. Kolejny z 73 p. p. wnieśli trumne na barkach do kościoła katedralnego, gdzie ks. mjr. Sinskowski odprawił uroczyste nabożeństwo żałobne.

Po nabożeństwie wyruszone na cmentarz garnizonowy, gdzie po niekmem kazaniu złożono zwłoki do grobu. Nad świecą mogiła przemówił w żołnierskich słowach dowódca 73 p. p., podnosząc zalety Zmarłego jako dzielnego syna Ojczyzny.

Grudki ziemi powpadały się na trumnie, powstała nowa mogiła żołnierska. Odszedł jeden z walecznych synów ziemi Śląskiej, który w czasie walk był wzorem dzielnego bojownika, w czasie pokoju zaś był szczerzy i serdecznym kolegą i dobrym wychowawcą żołnierza.

Cześć Jego Pamięci. mst.

W niedzielę, dnia 6-go bm. zasnęła w Bogu zaopatrzona kilkakrotnie św. Sakramentami nasza najdroższa i najukochańsza Matuchna, Teściowa, Babcia i Prababcia

śp. Katarzyna z Knapików Jesionkowa

W głębokim smutku pogrążeni

Kłara Jesionek, córka Henryk Tomanek
Wanda Tomankowa z d. Jesionek Januszek jako wnuk

Pogrzeb odbędzie się dnia 9 bm. o godz. 8,30 z domu żałoby przy ul. Narutowicza 5 Żałę.

Z ruchu przedwyborczego.

Jedna polska lista w Krzyżkowicach.
 Na zebraniu delegatów polskich stowarzyszeń w Krzyżkowicach pod przewodnictwem naczelnika gminy p. Szmelicka, uchwalono jednolity w związku ze zbliżającymi się wyborami komunalnymi stworzyć jednolity bezpartyjny blok polski, który porzuciłby wybory z punktu widzenia gospodarczego. Przewodniczącym komitetu wyborczego wybrano p. Bartosza.

li udział: pp. ks. dziek. Budny Jan, Pobożny Jan, Gruska Józef, Mirchoja Jan, ks. L. Kojzar, ks. proboszcz Warzecha, Obrzut, Umiński, Kłoda, Adanczyk, Matusiak, Dr. Wachal, Mackiewicz, ks. pastor Lasota, Bartczek, Midowicz, Boziewicz, Niżankowski, Wojciechowski, Popiołek, a z ramienia Zarządu pow. w Cieszyźnie pp. Szuścik, Skrzypek i Szczurak. Wynikiem długiej dyskusji było uchwalenie jednolitego frontu narodowego i gospodarczego także w pow. bielskim i założenie podkomitetu N. Ch. Z. P. na powiat.

Zjednoczony front polski w powiecie bielskim.
 W piątek, 4 bm. odbyło się w Bielsku zebranie przedstawicieli ludności powiatu, na którym omówiono sprawę skonsolidowania się obozu polskiego i potrzebę wyłonienia Zarządu pow. N. Ch. Z. P. W zebraniu wzię-

Czy jesteś już członkiem Og. Zw. Podof. Rez. R. P.

WHITE I ADAMS.
Zagadka Radjowulkanu
 Przełożył St. Kuliński.
 (25) (Ciąg dalszy.)
 — Nie rozumiem jeszcze, panie doktorze! — odparł podnieconym nieco głosem Darrow. — Mogę wprawdzie śledzić logiczny tok doświadczenia, tak jak byłbym w stanie pojąć logikę wyprawy na księżyc. Ale jeśli chodzi o praktyczne wykonanie — w tem sek! Skąd pan weźmie reagens? Jak dotychczas nie mamy jeszcze metody.
 — Znalazłem ją właśnie! — przerwał doktor. — Wybacz, drogi chłopcze, pierwszy to raz zdarza się, iż pracowałem bez pana! Chciałem urządzić nie spodziankę. W materiałach ilościach mam już brakujący czynnik, mogący spowodować zupełnie przerwanie prądu...
 — Jaki? — jęknął Percy. — czyżby udało się panu wyodrębnić ten pierwiastek z połączenia metalicznego?..
 — Tak!
 — Ależ, w takim razie może pan zdziałać...
 — Wszystko! — przerwał doktor. — Możliwości są nieograniczone!
 — I zdola pan wytwarzać to w większych ilościach?

— Myśle. Właśnie musimy spróbować!...
 Po chwili odezwał się głos Darrowa w którym czuć było podziw i uwielbienie:
 — A więc zapomocą pięćdziesięciu centygramów może pan przemienić każdą materię... robić wogóle, czego dusza zapagnie!... Tę całą skrzynię napelnąć diamentami!... Ależ to poprostu jest odkrycie kamienia medrców!..
 — Diamenty? Owszem, także i to! — odparł niedbale doktor. — Ale nie oplatybaj się robota! Pomyśl pan natomiast o olbrzymiej doniosłości naukowej odkrycia, które...
 W tym momencie z powodu przechylenia statku drzwi się zatrzasnęły i głosy ucichły. Obserwowałem pochyloną naprzód twarz murzyna, oświeconą światłem księżycą. Rzecz można, spadła n niej posępna maska. Oczy dziko błyszczały, mięsiste wargi były rozchyłone. Słyszałem, jak zgrzytał zębami, a każdy mięsień muskularnego ciała przeżył się, niby ciężką łuk. Usłyszawszy łoskot ratraśniętych drzwi, wymknął się cicho, jak cień.
 Gdy znalazłem się w kajucie, nie było już murzyna, którego widać było zatrzymał kapitan. Wbiegł dopiero za chwilę

zadyszany, podniecony. Jego widok podzielał już jak zapowiedź sensacji, lecz jak bomba padła między zebrających słowa, wykrztuszone niemal z rykiem:
 — Ja znalazłem skarb! Ja wiedzieć gdzie on jest!
 Handy Salomon i Pulz poderwali się jak oparzeni, i chwyciwszy negra trzęśli nim, jakby chcieli zeń wytrząść duszę. On tymczasem belkotał słowa bez związku, formuły alchemiczne, wreszcie wytzerpany umilkł, dysząc ciężko. Naostattek wymamrotał:
 — On mówił, on znalazł kamień medrców, on go chował w ciężką skrzynię, co my ją nosi! On nie robił złota, on robił diamenty bardzo dużo diamenty, cała skrzynia pełna!
 Okrzyki zdumienia, którym towarzyszyła gwałtowna gestykulacja, nagle sa umilkły. Trzy pary oczu nieufnie i badawczo spoczyły na mnie...
 Aż dotychczas żyłem z tymi ludźmi na dobrej stopie, teraz jednak odsunęli się od mnie! Jedną z głównych oznak tej ozębności był wzmocniony respekt dla mego stanowiska. Zdawało się, że przez śniepe posłuszeństwo chcą stworzyć przegrodę między mną a sobą. Podczas gdy dawniej toczyli w mej obecności całkowicie swobodne rozmowy, teraz porozumiewali się tylko szeptem. Nawet wspólnie

czytanie książki ustało. Dwa razy, zdubałem jednak Salomona i murzyna, gorliwie studiujących ową alchemię.
 Wahałem się, czy kapitanawiadomić o swych podejrzeniach. Powstrzymała mnie od tego ta okoliczność, że dotychczas nie wiedziałem nic konkretnego o zamiarach załogi, przytem było nas czterech uzbrojonych przeciwko pięciu bezbronnym.
 Przypadek przyniósł rozstrzygnięcie: Dla uroczniczenia kapitan Selover od czasu do czasu zmieniał skład straży, tak że teraz przypadła mi służba razem z Perdosa i Handy Salomonem. Murzyn jako kucharz był wolny od dyżurów. Pewnego wieczora usłyszałem między nimi gwałtowną kłótnię:
 — Ty brudasie, opoju! — charczał Salomon. — Ty wyrzutku, nieszafece! Ja cię nauczę! Flaki ci wypruję kanałoj!
 — Uważaj, byś sobie nie poobcał paluszków! — szdył Perdosa, wodząc się z nim za bary.
 Początkowo sądziłem że kłóca się na prawdę, lecz nibawem nabrałem przekonania, że wrzasko to było udane, komedia, zaaranżerowana specjalnie dla mnie. Nie wiedziałem, w jakim celu ten sam fakt rzucał się w oczy.
 (Ciąz d.)

Z Rybnickiego.

(R) Porozumieniem.

Wskutek porażenia prądem elektrycznym poniósł śmierć 19-letni robotnik Emanuel Ernest z Rydułtów. Wymieniony zatrudniony był przy zakładaniu na przesłaniu z kopalni „Bleucher” do zar. przewodu elektrycznego o wysokości nacisku.

Z Bielskiego.

(B) Dzień Wojewódzki L. O. P. P. w pow. bielskim.

Mimo, że tegoroczny „Dzień Lotniczy” przypadł na okres wakacji szkolnych, w którym dał się odczuć donikły brak sił chętnych i zdolnych do ołtarnej pracy dla L. O. P. P. pow. bielski, dzięki dobrej organizacji, może poszczycić się cichymi wynikami. Bawiem liczne imprezy i zbiórki przyniosły wspaniały dochód w kwocie 1252,30 zł. Również z okazji „Dnia” powstało nowe koło w Bielsku, do którego z miejsca przystąpiło 70 członków. Wobec tego wynosi liczba członków komitetu powiatowego w Bielsku w dniu 30. 9. br. 1082. Prócz tego istnieją przy gimnazjum polskim i niemieckim w Bielsku dwa koła szkolne, które łącznie razem 172 członków. Wec tym samym liczba członków wynosi przeszło 1254. Komitet istnieje od roku 1924. Na czele stał: starosta p. dr. Duda jako prezes i referendarz p. dr. Burda jako sekretarz i dziełci tch poświęceniu i energii. Komitet ten rozwija się tak pomyślnie. Niech dotychczasowe owoce wyników pracy, będą zachętą do dalszych.

(B) Aresztowanie złodzieja.

W piątek, dnia 4. bm. aresztowano na stacji kolejowej w Bielsku niejakiego Miedzbrockiego z Bystrej, jako podejrzanego o kradzież 195 złotych na szkole Jakóba Jasička ze Starej Wsi, pow. Pszczyna i oddawiono go sądom w Bielsku. (vx)

(B) Ważne zgromadzenie organizacyjne „Spółdzielni Robot Kłoboczeńskich”.

We wtorek, dnia 8. bm. o godz. 7.30 odbędzie się w lokalu szkolnym przy ul. Sienkiewicza 1 Ważne zgromadzenie organizacyjne „Spółdzielni Robot Kłoboczeńskich Macierzy Szkolnej” w Bielsku. Wszyscy, którzy z zainteresowaniem oczekują stworzenia tej placówki i chcą popierać ułożenia Macierzy Szkolnej, ławic się zechcą na powyższe zebranie. (vx)

(B) Sam o sobie doniósł.

W komisariacie policyjnym w Bielsku zawiadł się niejaki Jan Zarek, oświadczył, że napadnięto na niego. W toku dochodzeń okazało się, że Zarek skradł pewnej osobie 5 złotych, przyczem został pobitym. (vx)

(B) Nowe drogowszkazy w Beskidzie.

Polskie Tow. Tatrzańskie, Oddział w Bielsku wyznaczają na nowo następujące ścieżki górskie: 1. z Polany na Czantorie, 2. z Wisły na Stożek, znakiem żółto-białe od samej stacji kolejowej, 3. droga z Gończaraki do źródeł Olzy, znakiem biało-niebieskimi. Uchwalono też na stacjach w Polanie, Wisle i Istebnej wywiesić na wstępie szlaku odpowiednie tablice orientacyjne. Oddział P. T. T. w Bielsku zakupił też 20 koców dla schroniska na Stożku, zapewnił, tem samym cieplesze noclegi dla narciarzy. (vx)

(B) Udostępnienie uroczego zakątku w Beskidach.

Jak się dowiadujemy, baron Klobus buduje w pobliżu leśniczówki Salmopol na wielką skalę pensjonat, który urzeczywistni uroczą miejscowość w pobliżu Bielska, jakimś są doliny między Malinowem i Małym Skrzyczynem, przedstawiające również nader dogodny teren narciarski. Miarodajne czynnikiem postarzą się jednak musza o dogodną komunikację, której dotychczas brak

(B) Nieusprawiedliwiona drożyzna.

Dla ilustracji jak sferę kupiecką w Bielsku nie licząc się z kieszonką konsumentów, daża do osiągnięcia lichwiarskich cen, niech służy szczegół. W podcazas zdy w Krakowie u Hawelki kosztuje 1 kg winogron złotych 3,60, w poprzednich sklepach jeszcze taniej, w Bielsku na straganie lub w niedzonym piwnicznym lokalu zapłaćć trzeba za 1 kg takieże znowu złotych 4,40. Szybkę cotoniana płaci się w Krakowie niespełna 7 złotych, zaś w Bielsku złotych 8,50. Pytamy, skąd ma Bielsko przywieźć specjalnej drożyzny, nieczem nieusprawiedliwionej i wcale przez żadne czynniki nie tejonej.

Z Gieszyńskiego.

(C) Wystawa drobiu, królików i gołębi.

Staraniem Tow. Hodowców drobnego inwentarza odbędzie się od 1 do 3. października br. w sali gimnastycznej szkoły Haszewicza w Gieszynie wystawa drobiu, królików i gołębi. (vx)

(C) Plebiscyt abstynencki.

W gminie Ulsoly, pow. Żwiecie odbył się ostatni o moc uchwały Rady gminnej, plebiscyt abstynencki, z którego wyszła zwycięska partia przeciwników alkoholu, dająca do zniesienia karzezem, zyskując przeciw 100 głosom — większość 900 głosów (vx)

Radjo.

Program audycji
na wtorek, dnia 8. października.
Programy polskie.

Katowice, Iala 498.7. Odz. 11.58 — sygnal czasu z Obserwatorium Astronomicznego w Warszawie oraz hejnał z Wieży Mariackiej w Krakowie, 12.05 — koncert z płyt gramofonowych, gramofon i płyty z firmy W. Strzałkowski „Ebecco”, Katowice, 3 Maja 34. 13.00 — przerwa. 16.00 — komunikaty Polskiego Związku Zrzeszeń Gospodarczych Wol. Śl. oraz komunikat Teatru Polskiego, 16.20 — koncert z płyt gramofonowych, gramofon i płyty z firmy W. Strzałkowski „Ebecco”, Katowice, 3 Maja 34. 17.15 — Dr. Vilim Francic, lektor U. J.: „Współczesna powieść kryminalna”, 17.45 — koncert popularny z Warszawy, 18.45 — rozmaitości, zapowiedź programu na dzień następnny, komunikat Teatru Polskiego oraz przegląd widowisk, 19.10 — komunikaty harcerskie, 19.20 — inż. Stanisław Nitsch: „Ze świata — odkrycia, zdarzenia, ludzie”, 19.50 — transmisa opary z Poznania, po operze: komunikat meteorologiczny i P. A. T. z Warszawy oraz zapowiedź programu na dzień następnny w języku francuskim.

Prace inwestycyjne na terenie W. Katowic.

(-) Ostatnimi czasy Magistrat m. Katowice wykazuje ożywioną działalność, przeprowadzając cały szereg koniecznych inwestycji. Niejednokrotnie mieliśmy już sposobność na łamach naszego pisma poinformować opinię publiczną o postępkach prac, dokonywanych przez Magistrat; dziś natomiast prace z zakresu budownictwa podziemnego, które miasto prowadzi w chwili obecnej.

Kąpielnia na „Bugłowiznie”.

Roboty w pełnym toku. Wykonuje się prace ziemne pod basen, przy pomocy bagara parowego, z przeciętnym dziennym wykopem 500 m³. Prace postępują dobrze na przód.

Równocześnie, celem odwodnienia basenu, buduje się kanał, przy budowie którego, ze względu na niepewny grunt (kurzawka) i spływająca woda gruntowa, musi zastosować częściowo ścianki szczelne.

Rzeźnia miejska.

Po dokonanej rozbudowie nowych torów bocznicych, założono kanał odwadniający i brukowaną rampę wyładawkową. Prace — mające dobre warunki budowlane — są na ukończeniu

Ulice Hallera i Ryszarda.

Ulice te, stanowiące projektowany i jedyny dogodny objazd w czasie przyszłej rozbudowy ul. Krakowskiej na drugim jej odcinku, są na ukończeniu; brukowana jezdnie obu ulic ukończono, a w chwili obecnej prace chodnikowe dchęgają końca.

W ulicy Ryszarda zastosowano po raz pierwszy półbruk, t. j. bruk dzięki z płasko ciosanych kamieni, których koszt (ca. 35,00 za 1 tonnę) jest o połowę niższy od kostki rzadkowej.

Blocki mieszkaniowe.

Prace około rozbudowy jezdni i chodników przy blokach mieszkaniowych Magistratu w ul. Raciborskiej są w pełnym toku. Prace chodnikowe i szosowanie jezdni zo-

stała ukończone w bieżącym sezonie budowlanym.

Pokrycie szosowania dwoma bitumicznymi warstwami systemu „Termak” zostanie wykonane na wiosnę przyszłego roku.

Azyl dla bezdomnych.

Prace chodnikowe i na podwóziu azylu dla bezdomnych, przy ul. Ks. Poświęca, postępują — ze względu na projektowane oddanie azylu dla użytku z końcem października br. w bardzo szybkim tempie.

Plac Ks. Łondzina.

Przed paru dniami ukończono prace około odwodnienia placu i nakrycia otwartego rowu przy ul. Wojciechowskiego. Założono prowizoryczną kanalizację, mającą za zadanie odprowadzenie wody rowu kolejowego i basenu dla dzieci.

Rozpoczęto prace około założenia prowizorycznego chodnika drewnianego na rowie betonowym ciągnącym się wzdłuż zabudowań dworskich, naprzeciw placu Ks. Łondzina.

Prace ukończone.

Poza pracami wspomnianymi powyżej, miasto wykonało w bieżącym sezonie budowlanym następujące większe inwestycje drogowe:

1. Ukończono brukowanie szosy Król. Huckiej, na odcinkach przed Huta „Marty” i ul. Debskiej do granicy miasta — mała kostka rzadkowa, na podkładzie piaskowym.

2. Ukończono szosowanie szosy Brwnowskiej na odcinku między radiostacją i Brynowem systemem bitumicznym.

3. Ukończono nieurządzone dotychczas odcinki ul. Marszałka Piłsudskiego przed teatrem kościołem ewangelickim i Kuria Biskupia duża kostka granitowa zalwana cementem, wzgl. kostka drewniana.

Przeprowadzone prace rozwiązały częściowo niezadowolony dotychczas problem przystosowania głównych arterij komunikacyjnych do ciężkiego ruchu kołowego i stworzyły dogodną połączenia z Rybnikiem, Król. Huta i Zagłębem Dabrowskiem.

Cały dzień bez wody.

Pęknięcie głównej rury wodociągowej w okolicy Michałkowic.

(-) Wczoraj mieszkańcy W Katowic przeżyli z braku wody wiele kłopotliwych chwil...

Niemaloby były zdziwione i zmartwione zarazem gospyie kłedy przekonany się, że w wodociągu niema ani kropki! wody, tak niezbędnej w codziennej gospodarce domowej.

Co robić? Co począć? A no niema innego ratunku, jak wziąć wiadro i wyjść ra miasto w poszukiwaniu wody. To też przez cały dzień wczorajszy można

było zaobserwować na ulicach miasta długie „ogonki” kobiet, czekających z wiadrami na swoją kolejkę. To tu, to tam nie obeszło się bez hałaśliwych nieporozumień, ale do poważniejszych zajęć nie doszło nigdzie, bo nad porządek czuwalni umundurowani stróżowie bezpieczeństwa.

Jak się dowiadujemy powodem braku wody było pęknięcie głównej rury wodociągowej w okolicy Michałkowic. Naprawa wodociągu trwała cały dzień

Z życia Powstańców Śląskich

Skład zarządu Wydziału i Egzekutywy, Zw. Powst. Śl.

W ubiegły piątek odbyło się w Katowicach pierwsze posiedzenie wybranego na walnym zjeździe delegatów Wydziału Związku Powst. Śl. Zebranie to zajął prezes Zarządu Główn. p. dr. Pawelec, wygłaszając dłuższe przemówienie o zadaniach Wydziału i współpracy jego z zarządem głównym. Następnie wybrano zarząd Wydziału w następującej składzie: p. starosta Wyglenda, przewodniczący, p. dr. Kocur, zastępca, n. naczelnik Olszowski sekretarz i p. Feige Franciszek zastępca. Do egzekutywy Wydziału zostali wybrani pp.: Gajdzik Karol, burmistrz Koj Jan, starosta Szaliński, poseł Baldy, nac. Zejer, Gołasz Paweł i nac. gminy Fojkis Walenty. Do Komisji poszczególnych przy Zarządzie Głównym zostali delegowani: ks. prob. Kupilas do komisji oświatowej, n. starosta Szaliński do komisji gospodarczej, p. Piechula Alfons i p. starosta Ir. Jarosz do komisji socjalnej, p. dr. Kurawski i prezes E. Wasik do komisji organizacyjnej. Po uskuteczeniu wyborów zabrał głos p. naczelnik dr. Ręgorowicz i wyłożył treściwy referat o pracy kulturalno - oświatowej w Związku Powst. Śl. Nad referatem wyłoniła się bardzo rzeczowa i interesująca dyskusja, idąca w kierunku pogłębienia pracy oświatowej w szeregach powstańców.

W wolnych głosach poruszono kilka spraw związkowych, poczem zamknięto posiedzenie.

Bielszowice.

W dniu 6 października rb. obchodził członkowie grupy Pniaki p. Józef Joško wraz z swą małżonką godą srebrnego wesela. Z tej okazji zasyłał im członkowie Związku Powstańców Śl. grupy Bielszowice-Pniaki serdeczne życzenia. Do powyższych życzeń przylączyła się również Zarząd Okręgowy Zw. Powst. Śl. w Bielszowicach.

Gielda.

Cedula gieldy warszawskiej.

z dnia 7 października 1929 r.

Waluty i dewizy.

Nowy Jork 8,90. Londyn 43,36. Paryż 34,98-23 Wiedeń 125,39. Praga 26,40-50. Szwajcaria 172,17. Holandia 358,29. Berlin 212,55. Dolar 8,89 w ładunku.
Bank Polski 167—167,50. Bank Zachodni 70. Sn ess 135. Sita i Swiatło 117. Cukier 28. Wysocka 145. Wegiel 66. Nobel 14,25—14,75. Lipop 28. Modrzewiów 25,50. Ostrowieckie 84,50 3 emisa 74. Starachowice 23,50. Haberbusch 220. Poż. inwestycyjna 4 proc. 119—118,50. Poż. Konwersyjna 5 proc. 50. Ziemskie 4% proc.
Tendencja dla akcj i walut niejednołta.

Foznańska gielda zbożowa

z dnia 7 października 1929 r.

Zyto 24,50—25,00. Puzonica 37—39. Młaka 36,75. Młaka pszenna 57,50—61,50. Otręby żytnie 16,25—17,25. Otręby pszenne 18,25—19,25. Reszta bez zmian. Uspokojenie spokojne.

Slegnij po szczęście!
Kup los 20-jej Loterii Państwowej w kolekturze
Związku Obrony Kresów Zachodnich
Katowice, Pocztaowa 16 II p. tel. 20-71.

SPIS GAZET I CZASOPISM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
ORAZ POMADNIK REKLAMOWY
NAKLADEN BIURA OGŁOSZEN
TEOFIL PIETRASZEK
WARSZAWA, MARSZAŁKOWA 418-118, 509-75-509-73
W KSIĘGARNIACH I W WYDAWCY • CENA ZŁ 5,50

Tygodniowy DODATEK GOSPODARCZY „Polski Zachodni”

Kronika gospodarcza.

Propozycja utworzenia bazy dla eksportu kawy na wszystkie rynki wschodnie.

W związku z nowoutworzonymi wolnymi strefami w portach rumuńskich, jak donosi szanowny Rador, pewna grupa brazylijska eksportująca kawę, zaproponowała rządowi rumuńskiemu utworzenie bazy dla eksportu kawy na wszystkie rynki wschodnie.

Rozporządzenie o uchyleniu ceł wywozowych od skór surowych.

W No. 68 Dz. U. R. P. z dnia 30. września r. 1929 ogłoszone zostało rozporządzenie Ministrów Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 25. września 1929 r. uchylenia ceł wywozowych od skór surowych. Rozporządzenie to obejmuje 227 pozycji taryfy celnej i dotyczy następujących towarów: skór surowych walcowanych, cielecych, koniskich, baranich, kozich, skórek zajęczych i krolczyczych, niewyprawionych wreszcie sznury oraz odpadków i skrawków skór surowych wszelkiej. Rozporządzenie to weszło w życie z dniem 1. października 1929 r.

Rozporządzenie w sprawie ceł wywozowego od koźli surowych.

W No. 68 Dz. U. R. P. z dnia 30. września r. 1929 ogłoszone zostało rozporządzenie Ministrów Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa. ustalające z dniem 1. października br. ceł wywozowe na koźli surowe mielone i niemielone w wysokości zł. 6 od 100 kg.

Rozporządzenie w sprawie ceł wywozowych od otrąb i makuchów.

W No. 68 Dz. U. R. P. z dnia 30. września 1929 roku, ogłoszone zostało rozporządzenie Ministrów Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 25. września 1929 r., ustalające wysokość wywozowego ceł (od 100 kg.) otrąb żytnich i pszenicznych wywozowych w okresie od 1. grudnia do 1. czerwca na 5 zł.; od makuch intarych i rzepakowych, wywozowych w okresie od 1. grudnia do 1. czerwca na 10 zł., makuchów odoleńcine i mlące i rzepakowe o zawartości tłuszczu 2% i mniej - bez ceł.

W sprawie polityki cukrowej.

Na onegdajszym zebraniu przedstawiciele przemysłu cukrowego Czech właściwych ustalono, iż jedynym środkiem do wyjęcia z obecnej trudnej sytuacji, w jakiej znajduje się przemysł cukrowy, jest stabilizacja produkcji światowej i zmniejszenie konsumpcji. Na przyszły rok nie oczekuje się zmniejszenia produkcji cukru, choć ewentualnie mogło wpłynąć ujemnie na ogólną sytuację. Ogólny stan buraków w Czechach jest zadawalający. Obszar, będący pod kulturą buraczaną wynosi 46,841 ha, co w stosunku do r. ub. wykazuje zmniejszenie o 5%.

Handel zewnętrzny Holandji.

Wartość importu do Holandji w sierpniu b. r. wyniosła 247 milj. guldenów wobec 240 milj. guld., w lipcu br. Wartość wywozu w sierpniu br. wyniosła 183 milj. guld. wobec 170 milj. guld. w lipcu br.

Fabrykacja papieru z bambusu.

W Indiach brytyjskich funkcjonuje od roku fabryka papieru z bambusu w Dehra-Dun. Jest to pierwsza papiernia tego rodzaju na świecie. Rezultaty produkcji okazały się tak dobre, iż projektowane jest założenie jeszcze kilkunastu podobnych papierni w Indiach. Nadzwyczajnym plusem przy fabrykacji papieru z bambusu jest fakt, iż bambus po zasadzeniu odrasta w ciągu 2 lat, wówczas gdy na wzrost lasu trzeba czekać od 30 do 70 lat. Stąd więc wynika obfitość surowca, przyciem taniego.

Fuzja amerykańskich wtywni kinematograficznych.

Dwie wielkie wtywnie kinematograficzne w Los Angeles: Paramount-Famous-Lasky i Warner Brothers połączyły się ze sobą i utworzyły przedsiębiorstwo, rozporządzające kapitałem w wysokości 400 milionów dolarów. Będzie to największa wtywnia kinematograficzna na świecie.

Wywóz węgla angielskiego.

W okresie pierwszych 8 miesięcy br. wywóz węgla z Anglii osiągnął przeszło 15 milionów t., tj. o 25 milj. ton więcej, niżeli w tym samym okresie czasu r. ub.

Zwyżka cen węgla we Francji.

7 dniami 1. października br. ceny węgla we Francji zostały podniesione od 4 do 15 franków na 100 kilogramów w zależności od zawartości. Jednocześnie zostały obniżone ceny na brykiety i koks.

Ofensywa przemysłu zagranicznego na Polskę.

Powszechna Wystawa Krajowa w Poznaniu wykazała w sposób naoczny energię i siłę żywotną naszego przemysłu, który mimo niesprzyjających okoliczności, w jakich przyszło mu się odbyć, wywodził i rozwijał w ciągu dziesięciolecia naszej niepodległości, zdolał osiągnąć wyniki budzące podziw i szacunek nie tylko u swoich lecz i u obcych. Przemysł nasz, walcząc z brakiem kapitałów i z zadawnioną jeszcze w społeczeństwie niechęcią do wyrobów krajowych, zdobył nie tylko rynek krajowy, lecz woli wchodził na rynki zagraniczne, konkurując na nich z powodzeniem z bogatymi i dobrze wprowadzonymi firmami zagranicznymi.

Ten świetny rozwój przemysłu polskiego jest solą w oku dla niektórych konkurencyjnych firm zagranicznych, które nie mogą zabić w walce konkurencyjnej naszego eksportu, chcą przemysł polski wytłaskać z rynku krajowego, zniszczyć go u podstaw jego egzystencji, drogą stosowania umyślniejszy niżeli cen poniżej kosztów własnych, czyli t. zw. cenami dumpingowymi.

Liga Samowystarczalności Gospodarczej stojąc na straży polskiego przemysłu i naszej niezależności gospodarczej, ostrzeż musi społeczeństwo przed niebezpieczeństwem, jakie nam grozi, z chwilą gdy społeczeństwo da się dla dożądnej i złudnej korzyści, wziąć na lepek dumpingowych, co w rezultacie doprowadziło by musiało do tego, że Państwo nasze stałoby się kolonią ekonomiczną państw obcych. A pamiętać musimy, że niewola gospodarcza prowadzi w konsekwencji zawsze do ograniczenia niezależności politycznej.

Jesteśmy w chwili obecnej świadkami ofensywy przemysłu zagranicznego na rynek polski. Bolszewicy usiłują wprowadzić na nasz rynek wyroby gumonowe (obuwie, kalosze, śniegowce, opony, detki) sowieckiego „Rezinotrustu“ z którymi nasze wyroby gumowe konkurują ceną i jakością z powodzeniem na rynkach zagranicznych. „Rezinotrust“ chcąc zniszczyć tak niebezpiecznego dla siebie konkurenta, jak nasz krajowy, sprężył, choć młody przemysł gumowy, stosuje na naszym rynku nielegalny dumping, ponosząc do 70% efektywne straty na towarze, sprzedawanym w Polsce. Dumping ten doprowadziły może do zupełnego zniszczenia krajowego przemysłu gumowego, co mogłoby stanowić wielkie niebezpieczeństwo. Jeśli zważyć niezbędność własnego przemysłu gumowego dla celów obrony Państwa „Rezinotrust“, który jak cały przemysł bolszewicki, jest organizacją państwową sowiecką, nigdzie poza Polską nie stosuje dumpingu w tak wielkiej skali, „Rezinotrust“ sprzedaje swoje wyroby pod marką przedwojennej fabryki „Treugolnik“ która przed wojną,

gdy nie posiadaliśmy własnych fabryk wyrobów gumowych, cieszyła się u nas popularnością. Temi sposobami usiłując zdobyć nasz rynek, doprowadzają do ruiny nasz przemysł gumowy, którego zwyciężyć nie może w konkurencji na rynkach obcych.

Inne metody stosuje niemiecka fabryka materiałów piśmiennych pod firmą „Pelikan“ Günthera Wagnera z Hannoveru. Firma ta uruchomiwszy oddział w Gdańsku usiłuje maskować się płaszczkiem gdańskiego przemysłu, używając nawet kopert i blankietów z polskim nadrukiem: „Günther Wagner Fabryka Gdańsk“. Niestety jednak koperty z tym zachęcającym polskiego nabywcy nadrukiem przychodzą do nas ze stemplami niemieckiej w Hannoverze, co wyraźnie świadczy, że owa gdańska fabryka jest jedynie parawanem, za którym ukrył się pragnie firma niemiecka, gażająca par force do owładnięcia rynkiem polskim i do wyrugowania zeń znanych za swej drobnicy wyrobów przemysłu polskiego.

Ostatnio znany czeski fabrykant obuwia „T. Batla“ dążąc do zdobywania nowych rynków zbytu, postanowił uruchomić w Polsce 50 sklepów ze swem obuwem. Batla zakupił niedawno jedną z niemieckich fabryk obuwia i ma zamiar produkować również w Niemczech. Wywołało to silną reakcję w niemieckich kołach przemysłowych. U nas Batla nie poczuwa się nawet do obowiązku uruchomienia swojej polskiej fabryki. Poprostu sprzedawać nam będzie swe obuwie wyprodukowane poza granicami naszego kraju, reklamami obcego robotnika, bo przecież Polak i tak ma przysłowiową skłonność do nabywania obcych towarów.

Czas już jednak najwyższy, żebyśmy kłami zadali legendzie o naszej lekkożytności i o naszym uwielbieniu wszystkiego co zagraniczne, jeśli nie przeciwstawimy całej społeczności tym niebezpiecznym zakusom zagranicy na nasz rynek zbytu, sami własnymi rękami pogrzebujemy naszą niezależność gospodarczą, nasz dobrobyt, nasz prestiż u obcych narodów. Zejdźmy do rządu państw eksportujących swoje bogactwa naturalne - surowce, z których zagranica wyrabiać będzie towary przywożone następnie do nas. Wywozić będziemy jeszcze naszą pracę w stanie surowym - emigrację, gdyż w kraju nie będzie pracy ani chleba dla polskiego robotnika. Wierśniak nasz i robotnik pracę swoją oddawać będzie musiał na usługi obcego, często nam wrogiego przemysłu, który dzięki polskiemu wędrowi z polskich surowców wyrabiać będzie towar gotowy.

(L. S. G.)

Cennik kartelu szynowego niemieckiego.

Na posiedzeniu europejskiego kartelu szynowego postanowiono utrzymać niezmiennym dotychczasowe ceny.

Ceny skór.

Dnia 3. października 1929 r. odbyła się V. Licytacja skór surowych, przeprowadzona przez „Syndykat Skór“ Spółdzielni Rzemieśniczych w Katowicach i dala następujące wyniki: za skóry bydłce za 1 kg. 2.43-2.52 zł. za skóry cielęce za 1 kg. 3.85-4.33 zł. Na licytacji wystawiono 3.500 sztuk skór bydlęcych i 2.000 sztuk skórek cielęcych. Ruch ożywiony, zapas rozsprzedany.

Penetracja gospodarza Niemiec w Polsce.

Coraz liczniejsze stają się fakty penetracji do Polski firm niemieckich, Ekspansja gospodarza Niemiec ma znamiona systematycznej, planowej roboty, zmierzającej do ugruntuowania swych wpływów i zwiększenia swego stanu posiadania w Polsce. Rzadko jednak Niemcy występują jawnie, a najczęściej ukrywają swe oblicze przy pomocy podstępnych środków, występujących pod różnymi szyldami. Obecnie mamy do zanotowania jeden fakt, stwierdzający, iż kapitał niemiecki kapitału w Polsce zatacza coraz szersze kręgi.

Niedawno domosta prasa o powstaniu nowej fabryki kabli w okolicach Radomia. Założycielem tej fabryki ma być towarzystwo „Elwert“ A. G. Giarus (Szwajcarja). Jednak na podstawie posiadanych informacji możemy stwierdzić, że pod tą nazwą ukrywają się znaczne towarzystwo

Z przemysłu koksowego.

Przywóz wyrobów koksowniczych ze skór i tkanin według informacji nadesłanych nam z zainteresowanych kół przemysłowych, utrzymuje się w tym roku mniejszej niż w poprzednim poziomie, podczas gdy w roku 1928 można było obserwować wzrost tego importu w porównaniu z 1927 r. Zwiększo to tłumaczył nie pewnym zmniejszeniem stły kupocy ludności krajowej, czego dowodem również zmniejszony zbyt krajowych wyrobów z tej dziedziny. Natomiast dalej nie zawadzić pocieszalny wzrost eksportu, który w pierwszych 7 miesiącach br. wyniósł okragło 7 milj. zł. a w analogicznych 7 miesiącach r. ub. tylko 3 1/2 milj. zł. Do tego wzrost eksportu przyczyniły się bezsprzecznie energiczne „wielostronnejsze zabiegi przemysłu o zdobywanie rynków zagranicznych. I tak: eksport obniżał już w pierwszych 7 miesiącach br. przekroczył cyfrę całoroczną r. ub., która wynosiła około 300.000 zł., to samo dotyczy eksportu odzieży, gdzie głównie wchodził w gre eksport płaszczy nieprzemakalnych. Również eksport ubiorów futrzanycych w okresie pierwszych 7 miesięcy br. jest dwukrotnie tak wielki, jak w analogicznym okresie r. ub. Nawet kraty, których eksport jest bardzo trudny, osiągnę w jednym miesiącu lipcu wartość 33 tysięcy złotych, co stanowi prawie połowę całego eksportu za rok 1920. Jedną z najwazniejszych pozycji w zakresie eksportu koksowniczego przedstawiała stozki wełniane do kapeluszy. Wartość tego eksportu w 1928 r. wyniosła okragło 1.900.000 zł.; za pierwszych 7 miesięcy b. r. wartość tego eksportu doszła już do 1.650.000 zł. W bliźniej wartości eksportu w całym roku 1928 wyniosła 49.000 zł., a w pierwszych 7 miesiącach br. doszła już do 217.000 zł. Eksport wyrobów dzianych utrzymuje się mniejszej niż w zeszłorocznym poziomie, wywołane przeciętnie wartość 250.000 zł. miesięcznie. Tendencje rozwojowa wykazuje również pozycja „kody, kocy itp.“, skoro wartość tego wywozu za cały rok 1928 wyniosła około 3.700.000 zł., a w pierwszych 7 miesiącach br. doszła już do 2.900.000 złotych.

Z przemysłu mebli gletych.

Z kół przemysłowych informują nas: W zakresie przemysłu mebli gletych klienci płaca 4-5 miesięcznymi fakturami, ale dopiero po 2 miesiącach od daty wystawienia faktury. Niektóre fabryki bronią się przeciw tym warunkom, obstając przy 3-miesięcznym pokryciu, przy zawale 25% gotówką. Prawdopodobnie w niedługim czasie rozpocznie się rokowania fabryk mebli gletych co do warunków sprzedaży. Zbyt wewnętrzną w kraju jest wskutek recessu mniejszy niż w tym samym okresie zeszłego roku.

Eksport natomiast, który w tej gałęzi odgrywa decydująca rolę, utrzymuje się na wyższym, a nawet wykazuje pewną nadwyżkę w porównaniu z rekiem zeszłym, nie mniej poważnych i coraz większych trudności, na jakie napotyka na niektórych rynkach bądź wskutek bardzo ostrej konkurencji przetraczonego na korzystnych warunkach przemysłu innych państw sukcesywnych, jak Czechosłowacja, Austria, Węgry itd. bądź wskutek dążenia rnków zbytu do samowystarczalności. W niektórych krajach bardzo wysokie ceł sztucznie obniżają konsumpcje. Ma to miejsce np. na Lotwii, w Estonii i Finlandii. W Turcji według nowej taryfy celnej wchodzi w życie znaczna podwyżka ceł na meble giete, która również może odbić się na konsumpcji, wobec czego w ostatnich rokowaniach o nową konwencje polsko-turecką uzyskanie poważnej niżki konwencyjne (mniejszej) do poziomu dotychczasowych stawek celnych) na ten artykuł jest jednym z głównych desideratów polskich kół gospodarczych. Groźnie przedstawia się także znaczna podwyżka ceł na meble giete, zawarta w nowym projekcie taryfy celnej Stanów Zjedn. Ameryki Północnej. Jak wiadomo, przeciw temu niesłuchanie protekcyjnemu, a nawet prohibyjnemu projektowi 38 państw założyło protest. Jakie jednak będą losy tej sprawy, dotychczas wiadomo, a to wobec konfliktu, który na tle tego projektu wyłonił się w Waszyngtonie między Kongresem a Senatem.

niemieckie AEG, Berlin, Siemens-Berlin oraz Felten & Guilleaume, które to firmy chcą osadzić się w Polsce celem zwiększenia swej ekspansji gospodarczej w naszym kraju. „Elwert“ jest towarzystwem dla finansowania i w danym wypadku tylko płaszczkiem, pod który skryły się niemieckie spółki, sznuikające w Polsce wielkich zysków.

Ne ulega najmniejszej wątpliwości, że tworzenie w Polsce jeszcze jednej nowej fabryki kabli jest rzeczą zupełnie zbliżoną, gdyż istnieje obecnie 6 dużych fabryk kabli, nie licząc kilku mniejszych, w zupełności zaspakala całkowicie zapotrzebowanie kraju. Ate pomijając już ten wzgląd, należały się zasadniczo wypowiedzieć przeciwko udzielaniu zezwoleńia niemieckim firmom, o znanych dostatecznie niemowlęcym i zaryskach, na budowę fabryki kabli w okolicach Radomia il. w trójkacie bezpoczestwa, a więc na terenie, na który winny mieć dostęp tylko te państwa i przedsiębiorstwa, które w wypadku niebepoczestwa dla kraju dają całkowitą gwarancję lojalności i zaufania. Przyjaciele ze Szwajcarji są nam zawsze miłi, ale właśnie muszą to być Szwajcarzy. Kronika gospodarcza.

Przetarg publiczny

na wykonanie następujących robót przy budowie szkół techniczno-zawodowych w Katowicach: a) roboty stolarskie, b) roboty szklarskie. Potrzebne do oferowania formularze i warunki techniczne można nabyć jak długo zapas starczy za zwrotu kosztów własnych w Kierownictwie Budowy przy ul. Krasifkijskiej. Oferty należy składać w zapieczętowanych kopertach z odpowiednim napisem w Kancelarii Robót Publicznych w terminie do dnia 18 października br. do godziny 11. Do każdej oferty należy dołączyć kwit na złobne wadium w Kasie Skarbowej w wysokości 5 proc. do 100 000 złotych oferowanej kwoty, 4 proc. do 500 000 złotych oferowanej kwoty, w gotówce lub papierach wartościowych według rozporządzenia Ministerstwa Skarbu z dnia 10 października 1927 r. L. D. O. P. 5284/111. Nie będą rozpatrywane oferty bez wadium wnieśione po terminie na nieoryginalnych formularzach, uzupełniane jakimikolwiek dopiskami lub poprawkami. Oddanie nastąpi w drodze przepisów o oddaniu dostaw i robót.

Za Wolowode:

Inż. Zawadowski m. p.
Naczelnik Wydziału Robót Publicznych.

Przetarg publiczny.

na wykonanie budowy w stanie surowym szkoły w Piotrowicach Śląskich. Termin składania ofert ustala się na dzień 18 października br. do godz. 12 w Urzędzie Gminnym w Piotrowicach Śl., gdzie nastąpi otwarcie ofert o 12,30 godz. Do ofert należy dołączyć wadium o wysokości 5 proc. sumy kosztorysu w gotówce lub papierach wartościowych przewidzianych odpowiednim rozporządzeniem. Oferty mają być złożone na przepisanych formularzach w powyższym terminie. Oferty z dopiskami lub poprawkami itp. będą uważane. Oddanie robót i wybór oferenta zastrzega się. Formularze ofertowe i informacje udziela Urząd gminny. Warunki ogólne i szczegółowe obowiązują jak w Śl. Urzędzie Wojew. Piotrowice, dnia 1 października 1929 r.
URZĄD GMINNY.
(-) Mrowiec.

Pierwsza Wytwórnia Nart Stanisław Zubek

Zakopane. Szkolna (Dom własny) poleca pierwszorzędne narty festonowe i hikorowe turystyczne, pół-turystyczne, wygodne i składowe. Wedle statystyki narty z wytwórni St. Zubka wykazywały najmniejszy procent uszkodzeń lub złamań. Dogodne warunki dostawy i spłaty. Dostawca dla K. O. P. Wojska, Towarzystw i Klubów Narciarskich, Hurtowników, P. T. T., Harczerom rabat. Wzianca własnego patentu na szkafie. Uszkodzone lub złamane narty naprawia się, donosiawca nanowu uszkodzone części. Własnie Patentu Zubek wykonane wieki wy-mozków najnowszej techniki, posłada te zalety, że przymocowuje się nawet bez rzemionków. Ceny niskie! Ceny niskie!

Czas do sadzenia drzewek

Zarząd Ogrodów Księcia Pszczyńskiego w Murckach i Pszczyńce poleca pierwszorzędne: porzeczki i agrusy wysokolenne i krzaczki, drzewka owocowe i lieliowe oraz krzewy ozdobne, krzaki na żywopłoty, belliny itp. Specjalność róże.

Zawiadamiam,

12 zawodownie Szan. P. T. w nowoartyam za-kładzie kuśnierskim cywilno-wojskowo-damskim.

Futra

S. Wiktorczyk, Katowice, ul. 3-go Maja 36. dom tylny.

Czy pani wie,

że naszym aparatem — kompresorem pierze się błielne rodziny, sika lajającej się z 7 osób zamiast 3 dni — 3 godziny! Najlepiej Panie przekonują pokazy prania, które odbydają się w **KATOWICACH**, od wtorku 10 płatku włącznie, o godz. 5 po poł. i przedst. na Wojewódz. two Śląskie, J. Chodźko, ulica Górczicza nr. 8, Gwarancja w **KRÓL. HUCIE**, tyko w płatek o 5-cio telnia godz. 5 po poł., ul. Wolności nr. 64. Dom Polski.

FUTRA! Najtaniej **FUTRA!**
i najsolidniej kupuje się futra damskie i męskie we firmie
J. MILNER
KATOWICE / MIELECKIEGO 6 / TELEFON NR. 26-17
PIERWSZORZĘDNY SKŁAD FUTER I Zakład KUSNIERSKI
Ceny bardzo przystępne! Dogodne warunki! Ceny bardo przystępne!
Dla P. P. Urzędnik. specj. rabaty i dogodne warunki spłaty bez doliczania procentów.

Pragniecie wyleczyć się z Reumatyzmu i Podagry
Rwace kłujące bóle w członkach, stawach obrzmiałe miejsca, zniekształcone ręce i nogi, kurcze, kłucie rwane w rozmiatanych częściach ciała, nawet osłabienie wzroku występują często jako skutek ciężkiej reumatycznej i podagrycznej, które winny być usunięte, w przeciwnym razie choroba wciąż postępuje
PROPONUJE
uleczalną, rozpuszczającą kwas moczowy kurację wodą mineralną, która poprawia przemianę materii i zwiększa wydzielny a więc żaden tak zwany uniwersalny lub tajny środek, lecz produkt, który dobroczynnie matka natura udziela aida dobra cieplaczej ludzkości.
Każdemu próba bezpłatna
Napięcze mi natychmiast, a otrzymacie zupełnie gratis i franco próbe wraz z objaśnieniem za pośrednictwem moich we wszystkich krajach urzędzonych składów, i wówczas sami przekonacie się o nieszkodliwosci środka tego oraz o jego szybkiej skuteczności.
AUGUST HAEKE, Berlin Wilmersdorf
Ruheschefer, 5. Ordulul 22

Posad "oszeki"

EMERYTOWANY
st. sierzant W. P. K... Marjan, poszukuje ta droga jakiegokolwiek posadawej lub samorządowej posady biurowej lub magazynowej. Łaskawe zgłoszenia prosi kierować pod "Emerytowanu" do Adm. "Polski Zachodnie!"

MASZYNISTKA
piszaca biegle na maszynie (z niemieckim) oraz znajośnością wszelkich prac biurowych posiadać posady od października. Łaskawe zgłoszenia pod "28" Wykwalifikowana

PANIENKA
lat 16, umiejaca pisać na maszynie ze stenografii polska i niemiecka noszukuje posady jako rozpoczątkują. Zgłoszenia do „Polski Zachodnie!” pod „Dobra sifa”

BIURA ISTKA
wyznacza rzym-kat piszaca na maszynie, zna jaca lezyk niemiecki byla kasjerka przyjmie zajecia biurowe na skromnych warunkach i askawe zgłoszenia pod Anna Palonkówna. Bro war Obwojewództki Tychy.

PANIENKA
inteligentna umiejaca ładnie szyc poszukuje posady do dzieci lub jakiegokolwiek innej. Zgłoszenia pod Halina”

PANIENKA
lat 18, z dwoma kursami seminarji, zna jaca stenografie polska i niemiecka piszaca na maszynie, poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia do Administracji „Polski Zachodnie!” pod Nr. 4875

MŁODA
pani. piszaca na maszynie, przyniele jakakolwiek prace biurowa Łaskawe oferty do Administracji „Polski Zachodnie!” pod Nr. 4875

PANIENKA
lat 18, z uk. i ocenem licencj w Myslowicach, piszaca na maszynie, przyniele jakakolwiek posade biurowa. Oferty pod Irma Brodniak, Myslowice, Wałowa 7.

Sprowadza

DOM
trzyplekowy z oficyna, արշyniki, maszynowe budowany w centrum miasta w Katowicach, kosztownie do sprzedania. Zgłoszenia pod „Solidna budowa” przyjmie Biuro ogłoszeń Stalera, Kraków, Rynek Główny 8.

Miod
łpnowo-łajkowy, leczniczo-deserowy, pszczerzy pod gwarancja bardzo dobry i smaczny Hurt. 3,50 zł. za 1 kg, detail. 5 kg puszdka z przesyłką 22 zł. Przyjmuje z powrotem próżne puszki z miodu, oturacajac za każdą 2 zł Polecia Krajowa hodowla pszczoł, produkcja i sprzedaż roji miodu, wiosku, Leon Siero, Leżańsk. Przychoje.

DO SPRZEDANIA
parcela budowlana w centrum Zegiestów-Zdrój. Wiadomośc kancelaria adwokata dr. Zaremby Tarnob ul. Krakowska.

J.W.Y.K.
KATOWICE

Te nowe wartosciowe in. dele aparatow foto graficznych, daja kazde na moznosc uwrania sportu fotograficznego: Dla poczatkujacych: Perl 6,5X9 70. — zł Girolo. Specjal 6,5X9 90. — zł Girolo 9X12 80. — zł. Dla przyzwoacych sportowystawmat 6,3 zł. 110 Girolo 9X12 z anastigmatem 145. — zł. Dv zleciek portretowych wyupowch i sportowych odpowiedni wyelag Mikro 6,5 X9 za anastigmatem 4,5. zł 180 — Mikro 9X12 z podwoit anastigmatem 4,5. zł 220 Mikro-Special 10X15 9 anastigmatem 5,4 zł 250.

DO SPRZEDANIA

5000 mtr. obszaru ziemi zaraz przy dworcu na Polanie (Ustroń). Parcela ta przy samej drodze daje sie wykorzystac na budowe wszelkich interesow w handlu z wyjatkiem gospody. Blizszej informacji udzieli Emma Goryczka, Podlana (Ustroń).

DO SPRZEDANIA
od zaraz pierwszorzędna kompletna sypania dehowa oraz kompletne urzadzzenie kuchni w bardzo darym stanie „Stolarmia” Katowice Pl. Miarki 6.

MEBIE
stylowe z swarancja, kufimya duwamy na długodnych warunkach poleca firma Franciszek i Jacewskich Krakow ul Szarwaskiego 28.

MASZYNA
pokezoznicza, motorek do nawijania wety i zloty zegarek okazynie do sprzedania. Adres poda Administracja.

SPRZEDAM
2 prostowniki do ladowania akumulatorow „Warta” do radiowych Philipsa do samochodowych i innych. Katowice ul. Mikolowska 24. Tiana.

PIEKARNIA
z maszynowym urzadzaniem i skladem od zaraz do sprzedania za 20 000 zł. w miescowosci z 20 000 mieszkanc. Sprzedza sie tylko w re. cje Polaka. Pismienne oferty do Adm. Polski Zach pod Nr. 4935

Mieszkania

MIESZKANIE
z centrum Katowic składajace sie z jednego pokoiu i kuchni zamie. w Katowicach na 2 pokoje i kuchnie za doplata. Łaskawe oferty prosze nadeslac do Administracji „Polski Zachodnie!” w Katowicach od...555.

MIESZKANIE
5 pokojowe z kuchnia z wszelkimi wygodami przy Ryнку w Król. Hucie zamiane na mieszkanie 3—4 pokojowe z kuchnia w Katowicach przy ul. Pawliwie w centrum miasta. Oferty do Adm. „Polski Zachodnie!” pod „Mieszkanie 100”.

Różne

WSZYSTKICH
koby wiedzial o miej scu zamieszkania P. Adolfa Juliana Pania. Agnyna Wincentowa i Kujonyne, urodz. w 1896 roku, ostatnio zamieszkalego w r. 1928 w Warszawie, ul. Nalewki nr 34, uprasza sie o podanie informacji do Konsystorza Wileńskiego Ewangelicko-Reformowanego, Wilno, Zawana 11

UCHOTA
ULEczalna! Fenomenalny wynalazek Eufonia zademonstrowany specjalistom! Sami sie wyleczycie z przetypleonego sluchu szumu i ciekniecia z uszow. Liczne podziokowania. Poczujalca Broszura na zadanie Eufonia”. Liszki kolofrakowa 44

TYSIACIE
chorzych na katar zoladka, wrdecie kurcze, bóle niestrawnosci, brak apetytu, ogolne oslabienie i cetera odzwka: zdrowie uzywajac ziola slawnego na caly swiat Dr. Dietla, prof. sora Uniwersytetu Jagiellońskiego Zadajcie bezplatnie broszury pouczalacel. Adres: Liszki Anteka

CHCFZ OTRZYMAC
or-sade? Musisz ukonczyc kursy fachowe w „Konsydencyjne profesra Sekularnizacja Warszawa Zorwaja 42 s. — Kursy uczwaja listow nie buchalterji rachunkowosci kwaterkiej korespondencji handlowej stenografii nauki handlu prawa kaligrafiansania na maszynach i waroznawstwa anieleckiego francuskiego niemieckiego pisowni —raz gramatyki polskiej Pr. ukonczecnie swiadczenia Zadajcie proszek H.

OGLOSZENIE
Przy ofertach szyfrowanych nie nalezy za laczac oryginalnych swiadcetw lub uwie rzytelonych odpisow. Za zaginione swiadcetwa zalozona przy szyfrowanych ofertach nie bierzemy zadnej odpowiedzialnosci. Administracja „Polski Zachodnie!”

Kto chce zarabiac

200 do 300 złotych

pracujac na naszej maszynie pociezyszniczej — „ROBUS”. Wiadomosci fachowe zbyteczne. — Potrzebna gotówka 340 zł. reszta na spłaty miesieczne. — Towar wykonany na tej maszynie skutujemy. placac za wyrób i dostarczamy surowca. — Blizszych informacji udzielamy bezplatnie.

Towarzystwo Handlowe J. Kalisz i Ska. Cieszyn, ul. Trzech Braci 6.
Przedstawicielstwo: Jerzy Hamel, Nowy Bytom, ul. Selmacha 5.

Przedsiębiorstwo Rodowy Komindow Fabrycznych i Obmorowat Kotłow Parowych.
Polecie przemyslowe. Zakladanie pionowchrow. Projekty i kosztorys na zadanie **Fryderyk W. Brojer** Łódz, ulica 6-go sierpnia Nr. 49. Telefon 1.2124. Adres telegraf. „Komita” — Łódz

Szkola Szoferow

prowadzona pod kierunkiem Konopki W SOSNOWCU, ul. Swobodna Nr. 7.
Przyjmuje zapisy na nowy kurs kandydatow. Celem moim i zasada jest dac sluchaczowi gruntowne wyszkolenie w jezdzie co codzienne iniego rodzaju typie maszyn, jak „Ford”, „Renno”, „Zetki”, „Pegeol”, które posiadam w swych warsztatach, jak rowniez udrazenia róznych defektow i radzenia sobie w drodze. Kurs kosztuje 150 zł, platny w ratach. Kancelaria przyjmuje od godz. 9 rano do 8 wieczor.

Kto chce szybko
znalezec zajecie lub korzystny zbyd dla swych produktow i towarow

Kto chce szybko
sprzedac niepotrzeb. przedmioty

Kto szuka
dobrych klientow! wśród najszerszego warstw

Kto zna azl
zeuhlona rzecz i pragnie zwrócić wladcielowi

Kto pragnie szybko
otrzymac z powrotem zgubiony przedmiot

Kto pragnie szybko
znalezec mieszkanke

niech oglosi
natychmiast

POLSCIE ZACHODNIEJ

najpoczytniejszym dzienniku Górnego Śląska, którego dzial reklam y

sowicie wynagradza
wydatki uczynione na ogłoszenia